

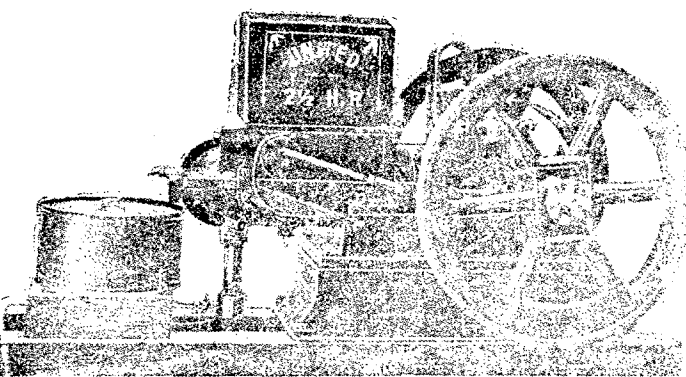
ఆంధ్ర సర్వకళాశాల

308753

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

VOL. 3. } చెన్న పట్టణము 1916 సం॥ జూన్ నెల 6 వ తేది మంగళవారము } NO 56
సంపుటము. 3. } సంచిక 712

యునైటెడ్ మెట్రోలు యింజనులు, పంపులు

ఇదిగత కన్నా మనము కనియ
చినియ యెరుగఁజూపఁజేయు సాధనము
నాగా నీయతోడుకొనుటకు ఉపయోగింప
బడుచున్న యేకములు మోటారు వగైరా
అన్నిటికింకలైన ముఖ్యముగా కనిచేయు
బడుచున్న అతిపెద్దపంపులకు దొంగ
కనియ అయిన యీ యింజనులు,
పంపులు క్షయసాయదాగ్గులు, తిదితర చిన్న
మిషనులను స్వతంత్రముగా స్థాపించి
లాభములను పొంద గోరువారికి వ్యాపార
పాఠిటి భాగ్యదేవతలవలె కనఁపరానిది.

ఇవిచిన్న పిండియంత్రములను, మానెనుత్రోలులను, ప్రియత్రోలులను, ధావ్యపు తుంత్రోలులను, సోదా
వాటరు మెషీనులను, అయ్యుయంత్రోలులను కనుటకు అతి ముఖ్యముగకరమయినది.

ఇవి కిరణవాయుమునాద అతితృప్తికరముగా పనిచేయుచున్నవి. యెరుగఁజేయని చేతనమును కనుటకును,
కలయవాగులు ఈక్రింది చిత్రనామగల సోల్ విజేట్లను వ్యాపి గూఢపు సంగతులను తెలిసికొనవలయు.

డి. యల్ శాస్త్రి అండ్ కో, 20, సి. నెకంబు లైను బిచ్, మదరాసు.
బ్రాంచి: బెజవాడ.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల

విద్యాప్రవృత్తి

ఇది

శ్రీయుత కల్పమంచి రానులింగారెడ్డి
గారిచే వ్రాయఁబడినది

వెల 0.4.0]

[వాస్తవీకృతమే

ఆంధ్ర సర్వకళాశాలయము

7 కెంబులెట్టి సిద్ది, మదరాసు

ప్రతిపత్రికను పంపింపుటకు ప్రయత్నింపఁబడును

చెప్పలు టోకుధరకే ఇవ్వబడును

సం	కే	కే	కే	కే	ధర	జరి
5004	కే	కే	కే	కే	1-15-0	"
5005	"	కే	కే	కే	2-4-0	"
5018	పాల్	కే	కే	కే	2-12-0	"
5014	"	కే	కే	కే	2-14-0	"
5020	కే	కే	కే	కే	1-12-0	"
5021	"	కే	కే	కే	1-15-0	"
5085	మద్రాసు	కే	కే	కే	1-15-0	"
5086	"	కే	కే	కే	2-4-0	"
5055	మధుర	కే	కే	కే	1-15-0	"
5056	"	కే	కే	కే	2-4-0	"

ప్రతిఆర్డరు వెంటనే సామగ్రి పంపకొరెను.

ఒకడెజరు జరిగెను కొనువారికి నూటికి పదిచొప్పున కిమిదనీ కనుటకు.

క్రొం లెదర్ కంపెనీ, కల్లానరం, మద్రాసు.

చిల్లర జేరములు మా చిల్లర యేజుట్టుగు మెదర్సు మేజర్, స్కిత్ అంబుకో, మాంటుకోడ్, మదరాసుకు వ్యాపకొనవలెను.

THE DAWN OF HOPE

to the nopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc. is now certain as ever as it has been since the world famed.

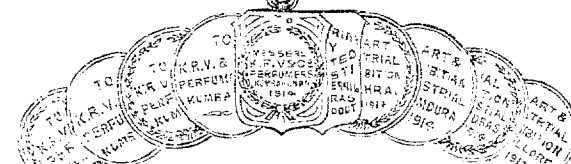
(REGD.) **AMRUTANJAN** (REGD)

has come to the rescue. It is prepared from pure drugs of Vegetable Origin, and is the tried remedy for all aches and Pains.

PRICE PER POT ANNAS EIGHT ONLY. of All dealers in Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT Madras & Bombay.

అతిపెద్ద కాలమునకు కిరణ కళాశాల నానాదేయి ?

మన చందనాది తైలము

ఈతైలమును వాడుముకు రెండు తదనము ప్రాంత కాలములో గాదుకొని స్నానముచేసినయెడల పితృనీతి కిగున, కన్నుమంటలు, కశాలభష్మం, ఒంటికలనోప్ప, తలతిగుటు వెంటుకలు రాలుట, శయనపునున్నది. తీక్షణమైన బుద్ధి కలుగును. క్రమము దేవు 1-కి రూ 2-0-0

ఇదిగాక మాకడ నువాదన కిరణాదేయి నువాదన మున్నును కొబ్బితోనును, ముగంధ స్నానాదేయి, జేకాంము చందనపుదన, అక్షజా, కేసరపుదన, పువరు, జవ్వారి, అంబు, మొదలైన వస్తువులు దొరకును. క్యాటలాగు వారిల నినవారె వ్యాపకలెను. కే. ఆర్. వి. అంబు కో,

నువాదన వ్యాపారము, ముగంధకోజము

K. R. V. & Co.,
PERFUMERS, KUMBAKONAM.

విక్రొరియూ ఆసుపత్రి కాకినాడ

అంతరమును సుమ
బహుచక్కగా శ్రీకొరములు
కాకుజే కబడును. కుదర్చబడును.

ఆదిపచ్చికాన లేక జిన్న

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

కిన్నూరి	తులం 1 కి రూ. 20-0-0
నోకోజము	తులం 1-కి రూ 7-0-0
రసభస్మము	తులం 1-కి రూ 0-10-0
కుంకుమ పువ్వు	2-0-0

అమృతాంజనం డిపో, 109, శ్రీకోటేశ్వర, బొంబాయి
7, కెంబులెట్టి సిద్ది మదరాసు.

హిందూదేశము—లంకామైదు

అభినవాధిక సంక్షోభము.

ఈ కలకత్తా విశేషమును ఏప్రిల్ 1-వ తేదీన వ్రాసిన యాక్రింది బాబును మ్యాన్యువల్ గా రీక్షించునట్టిక ఏప్రిల్ 28 వ తేదీన ప్రకటింపబడినది:-

వర్తక సంరక్షణ కమిషన్ ఇంగ్లండులో, విశేషించి లంకామైదును, అభిమానించబడుచున్నట్లు కనబడుచున్నది. అభినవాధిక సంక్షోభమును తగు లక్ష్యమున వారు; ఇటీవల జరిగిన సంఘటనల కట్టి ఆకర్షణలను హిందూదేశమున కట్టి వర్ణనసానుముగా తేలికగా గ్రహించుట మంచిది.

ఇద్దోగల వర్తక రక్షణాభిమానము.

ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసునకు సంబంధించిన యావోగ్గులలో పరిగణించఁ దగినంతమంది వర్తక సంరక్షణకర్తలయెడల అధికమైన అభిమానము కలిగియున్నారనుట నిస్సంశయము. ఇంగ్లండునందలి బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి మాత్రముగాను ధిక్కరింపలేక కూర్చుండిరేకాని, తే:యెడల వారు తాము విశ్వసించిన యాధిక కర్తలని క్రియారూపము గల్గింపజేసియుంటుంది.

ఒక్క నిదర్శనము.

కార్యముకేలు ప్రభువుయొక్క కార్యనిర్వాహక సభలో కర్మముగా నున్న బ్రిటీషు డెల్టాగారు, తమయొద్దనున్న వస్తువులను తాము చేయఁగలమునఁ జేసి, దిగుమతులమీఁద పెక్కువలసలు విధించి హైదరాబాదులోనుండు స్థాపించుమిత్తయ ప్రభుత్వమునకు అనేకములను సమర్పించుచు వ్రాసినట్టి యిందుమనీ వంశశత కాసు సభా సభ్యులలోని ప్రతిభలు అధ్యయనమునకు అర్హమైనవని తేలికగా తులనా కాదు. (గ్రేటు బ్రిటన్ లో అర్హమైన వ్యాపారము అధికముగా నుండుటవలన, ఇటీవల పెక్కు క్లింత్ ప్రభుత్వమున వ్యాపార సంరక్షణకర్తలను నియోగియ్యబడినది. కాని, యిద్దరుకలన ఇంగ్లండులో కలిగిన క్రొత్తకర్తలని కట్టి, ఈదేశమునందలి వ్యాపారసంరక్షణ వారులకు బలము చేచ్చెను.

బెల్జియంలో క్రొత్తయేర్పాటు.

ఇటీవల సర్ విలియమ్ మేయరుగారు ప్రదర్శించిన ఆ య కర్మమున క్రమమునందీ క్రొత్తయేర్పాటు మిగుల స్పష్టముగా కనిపించుచున్నది. ఈ కోశాంగ సభ్యుల మొత్తముమీఁద నూటికి రెండున నుండి దిగుమతి పన్నులను 7½ కు హెచ్చించుచు యేకాక, కొన్ని సంవత్సరాలలో, అట్లు హెచ్చించుట వర్తక సంరక్షణముగాని నిమించునను విషయమును ప్రత్యక్షముగా నెత్తుము చేసెను. జానానుండి హిందూదేశమున 7 లక్షల బాబుల చక్కెర దిగుమతియగునని యందఱకు తెలియును. ఈచక్కెర దిగుమతిలననే అధికమైన యాయాహారక దాహములకు మితి మీఱుచున్నది. సర్ విలియమ్ మేయరుగారు చక్కెర పన్నును నూటికి 5 నుండి 10 కి హెచ్చించి యావిధముగా సమధానము చేప్పినారు.

చక్కెర యా శతకలలోకి విశేషముగా దిగుమతి యగుటను కట్టియు, ఈ దేశమునందే దేశమునకు నలయునంతచక్కెర తయారగుట కవకాశములుకలవు. గావున, చక్కెరమీఁద దిగుమతి పన్నును నూటికి 10 గా హెచ్చించుటవలన చక్కెర సరఫరాగించెడి వారికి వాస్తవమున నేరధమైన కష్టమును కలిగించినవారము కాము. అదియట్లుండ, ఈ హెచ్చించుటవలన 4 లక్షల పానల యధికాదామును రావచ్చును."

ప్రతిమీఁది లో దేశపు సుంకము.

క్రతిమీఁది లో దేశపు సుంకము కవయమ ప్రభుత్వమునకు; మునుమాటి విధమున కిట్టి గోమంఁదగి:ది. 1911 వ సంవత్సరము దాదాభాయిగారు క్రతిమీఁది లో దేశపు సుంకమును రద్దుచేసినతెని యొకతీర్మానమును ప్రతిపాదించగా, సర్ విలియమ్ డ్లాగూగారు హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి పక్షమున ఆకర్షణకదమును పూర్వోక్తము చేసిరి. ఆనుంకము బొంబాయి ప్రత్యేకములలో కలదుని నరూపి ప విలలేదనియు ఆ సుంకముకలన 2½ లక్షల పానల కంటె పెక్కుర యాదాయము వచ్చుచున్నదనియు, ఆనుంకము హిందూములలోని యంత్రపు కలతలకు కే.తిమాత్ర మిట్లుంది కలిగించునో నిజమనకడై కొట్టుకొనుచున్న హిందూ దేశపు కేలి వర్తకపు కేలికలైయు కంతమాత్రము సంరక్షణముగా నున్నదనియు ఆ అభిమానించెను. అధికార సభ్యులందఱును క్లింత్ తక్కుముగా నొట్టిచ్చుట చేతి, దాదాభాయిగారి తీర్మానము నిరాకరింపబడినది.

తదవంతరము కలిగి:మాన్యు గమనించఁ దగినది. క్రొత్త బడ్జెటులో, నూతనములమీఁద నూటికి 3½ చొప్పున విధించబడియున్న పన్ను మార్గబడలేదు. ఈ విషయమును వివరించుచు సర్ విలియమ్ మేయరుగారు డెల్టా ప్రసాదించినారు:-

"నూతనముల దిగుమతిపన్నును పరిగణించఁ దగినంత హెచ్చింపఁ జేయఁగలము, ఈ దేశములో విశేషముగా బండించఁ బడుచున్న ప్రతిమీఁది లో దేశపుపన్ను హెచ్చింపబడవలయునని యేకాక ఆర్థిక పరిస్థితులను కూర్చుంచినపుడు సంపూర్ణముగా రద్దు చేయఁజేయఁదలసినదియు, హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు తెలియఁజూపక పోయినవారు కాదు. కాని, ఇంగ్లండు ప్రభుత్వమువారు, ఇంతకంటె విశాల దృష్టితో విషయమును విచారించ కలసినవారు గనుక, ఇక్కడను ఇంగ్లండులోను కూడ ఏవిధమైన విచారణములను చర్చనానికి రానియ్యవలయునని యీ కాలము లో ప్రాంత వైషమ్యములను రగులకొని యైవదనిచ్చుట మిగుల యరదృష్టవశాత్తము నని యొంది, క్రస్తుత మీ సమస్యను వదిలివైది."

ఇంగ్లండు ప్రభుత్వమువారు యాతంక మేలేవో, హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు లంకామైదు నూతనములమీఁదపన్నును హెచ్చించి, తాము తుట్టుకుంటున్న రద్దుచేయఁ దలచుకొన్న లో దేశపుపన్నును వై దిగుమతి పన్నుతో బాటు హెచ్చింపవలసి యందురనుట స్పష్టము.

హార్డింజి ప్రభువి వ్యాఖ్యానము.

ఈ విమర్శనలకు సంబంధించు సామాన్యజ్ఞానమున సభలో నుపయోగించుచు, హార్డింజి ప్రభువు హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి దృష్టింధము సంపూర్ణముగా మాతినదని వివరింపబడెను, ఈ విషయముగా నొక్క వక్కాణించెను.

"ప్రతిమీఁదునకు సంబంధించి హిందూదేశమునకే ధాని మత్స్యకల్యాణమును విషయమున మన మందఱును నేకాభిప్రాయముల మనలొనెదన. యిద్దానంతరము సామాన్యజ్ఞానిక కర్తవ్యము వేక్షించబడుచున్నది, హిందూదేశాధిక స్వాతంత్ర్య విషయము అభిన దృక్పథమున చూచుచున్న పరిగణించఁ బడుట సాధ్యమని, సాధ్యమనకేల, సహజమని నానమ్మకము."

హిందూదేశపు రాజనీతిజ్ఞుల యేగీవాళిప్రాయమి కరమువ్యాపార సంరక్షణ విధానము ననుసరించి హిందూదేశము తయార్చిక కర్తవ్యము నేర్పజుకొన నియ్యబడవలసి అయిన నూదించి నెది హాదెయిస్తున్నము.

మ్యాన్యువల్ ను కొక హెచ్చుక.

దిగుమతి పన్నులను హెచ్చించి విదేశపు దిగుమతులను బహిష్కరించునెడల హిందూదేశమును యాంత్రికకర్మాగారము సత్వముగా స్థాపించబడుననెడి దృఢ విశ్వాసము, ఎక్కడనో యొకకొంతమున, దేశీయజానీత్యముల కందఱునకు గలదని హిందూదేశ రాజనీతిజ్ఞులకు ప్రత్యేకించి వివరింపఁ జక్కము. వ్యాపారసంరక్షణకర్తలకి దారి చూపునదిగా గానిసింపుటచేత సర్ విలియమ్ మేయరుగారు డెల్టా మొదల రాజనీతిజ్ఞులచే మిగుల తొనియడ బడినది.

ఇప్పుటి క్రొత్తపన్నులన్నియు బ్రిటీషుదేశీయుల మీదనే విధింపబడుట గుర్తించఁ దగిన విషయము. ఇంగ్లండులో అర్హమైన వ్యాపారము పరిశ్రమించబడినపుడు హిందూదేశమున వ్యాపారసంరక్షణ ముంకమింపఁబడుననియు, ఈసంరక్షణకర్తల విశేషించి లంకామైదు నూతనములకు క్లింత్తముగా క్రయోగి:ంచబడుననియు, అర్హమైన వ్యాపార కర్తలకి క్లింత్తమున కిట్టి లంకామైదువారు గ్రహించుట మంచిది.

"మ్యాన్యువల్ గా యును" విమర్శన.

యిద్దానంతర మింగ్లండులో వ్యాపారసంరక్షణ కర్తలకి యవలంబించఁజేయఁ దలచి కలిగి: కష్టములను వివరించుచు ముకల: త్రాయపరిశ్రమకు వ్రాసిన వ్యాసమును మ్యాన్యువల్ కంటె ఆఫ్ కాన్ఫరెన్సువారును వారి హిందూదేశ కార్యకర్తలను ఆకర్షణకర్తలముగ గమనించవలసిన మేలు కోరుచున్నాము.

యిద్దానంతర మ్మ్యాన్యువల్ కంటె ఆఫ్ కాన్ఫరెన్సు, క్రస్తుతము కొందరు వ్యాపారసంరక్షణ సులభలన మేధయునకు హానికరము కాదని యూహించుచున్నారు; ఈశక్తిను నుటి నేరొప్పాదించుచు నేమిట మూడునదియు యొందింపక వ్యాపార సంరక్షణపు సుంకములను విధించెడి కర్తలకి నెత్తుభావముతో సంగీకరించుచున్నాడు. ఈజీవనోపాధి పనులకు మనకు సంబంధించినది చెప్పి:కొనుటకు నిగుడవలసినవిషయము లంకామైదు ప్రతిమీ:క్రమకేలిమైన కష్టములను

కలగునదియు ముకల: త్రాయపరిశ్రమకు నూదించియున్నాడు. లంకామైదునుండి హిందూదేశపు ప్రతిమీ:క్రమమునందలించెడి కర్తలకి హిందూదేశపు ఉద్యోగులు క్లింత్తముగా బలపడుచున్నాడు. ఈక్షేత్రము ఇటీవలి ఇండియన్ బడ్జెటువలన క్లింత్తమును దిగుమతిపన్నులను హెచ్చించుచున్నాడు. యిద్దానంతరము హిందూదేశము వ్యాపారసంరక్షణ కర్తలకి కలదని హార్డింజి ప్రభువు యానమ్మకమున కిట్టి వ్యాఖ్యానము చేసెను.

ఎంతకాలము మన హిందూదేశమున అర్హమైన వ్యాపారమును బాతీయ క్లింత్తమునకై నిలఁబెట్టఁగలము, అంతకాలము హిందూదేశమును నూద హిందూదేశ క్లింత్తమునకై మనము వ్యాసముగా నిలఁబెట్టఁగలము; వ్యాపార సంరక్షణము వలన ఇక్కడి క్రజల పరిశ్రమలను అవ్యాక్రంతముగా నియ్యము, హిందూదేశ ప్రజలపరిశ్రమలను నవ్యాక్రంతములు కానకలము. లేదు. కాని, ఈ దేశమును విశ్వంధ వ్యాపార పద్ధతిని విగర్జించి వ్యాపారసంరక్షణపద్ధతి ననుసరించిన వెనుక, మనము సంపాదించుకొనిన యానకల్యాణము నేకాదినములనుబట్టి హిందూదేశమునకు నిరాకరింపవచ్చున? అని యెట్టివైనను అవిశ్వంధ వ్యాపారఫలమును మన మేక్షించు సంతకాము, హిందూదేశమునందలి వ్యాపార సంరక్షణకర్తలమున ధర్మవిధముగా నుండ నిశ్చయించవచ్చును.

ఆహ్లాదికరమైన పాటలు—మనోహరమైన నీనులు. కండ్లను మిరుమిట్లుకొలుపు ద్రస్తులు.

చెన్నపురి సరసమోహనసభవారు నెల్లూరు

రావుబహదూరు లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారి హాలులో ఆంధ్రనాటక పితామహుండన బరిగిన శ్రీమాన్ బల్లారి కృష్ణమాచార్యుల వారిచే రచించబడిన యాక్రింది నాటకముల క్రవర్జించబోవుచున్నారు

10-6-16	రాత్రి 9-30	ఘంటలకు సావిత్రి నాటకము
18-6-16	" "	లక్ష్మణ నాటకము
15-6-16	" "	సారంగధర నాటకము
17-6-16	" "	పాదుకాభిషేకము
20-6-16	" "	కత్తివలస నాటకము
22-6-16	" "	సావిత్రి నాటకము

పి. ఏ.కా.బి.య్య.బియే, బియల్. గౌరవ కార్యదర్శి.

ప్రథమ రెవీయూజన సభ

ఈ సభ రాబోవు జూన్ నెల 16, 17 తారీఖులందు నంబూరులో జరుగబడును. కులాభిమానులగు రెడ్డి మహాజనులందఱు తత్సభ కరుడెంచి జయక్రందముగ జరుపుటకు వేడుచున్నారము. నంబూరు గ్రామము గుంటూరునకు 8 మైళ్లు దూరమున నున్నది. నంబూరు, స్టేషనుకు 2 మైళ్ల కిలద. బండ్లు సిద్ధముగా నుంచబడును.

నంబూరు } కూసం బాపిరెడ్డి గుంటూరు జిల్లా } చాన్వన సభాధ్యక్షులు.

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, నందికి, బారెంటికోగముల వాతములకు, చిన్న కిడ్నల జబ్బులకు, పుష్టికస్తూరి యొకయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారమున కన్న క్రియమగుటచేత, నవరస సమయములందడొరకుట దుస్తరము. మాడిపోయిందలి కస్తూరియందితర వదార్థము లేనియును శ్రేష్టపదార్థము ఇంతవరకు మాత్రమునందీ కొనిన వారలకివిషయము తెలిసియున్నది. కొననివా గొకసారి పరీక్షించినజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలిత కస్తూరిని గొని మోసపోరు. కులం 1.5 రూ 80.0-6 అమృతాంజనం దీపా, 6 తంబునెట్టిసిద్ధి, ముద్రాను.

దేశీయతంత్రీ వార్తలు

రాజ జన్మదినోత్సవము

ధర్మి, జూన్ 5:— గత శనివారము సాయంత్రము రాజీ తుమ్మనమండల పురవిద్యార్థులు రాజజన్మదినోత్సవము జరుగజేయుటకు జరిపిరి. వార్షిక పుస్తక భాగదాగర మందిరము జాతీయ పతాకములతో మనోహరముగా సలంకరిం పబడెను. విద్యార్థులందఱును చక్కని తలపాగలను ధరించి శ్రేష్ఠోత్సవము నొనరించిరి. 5 కలకు వేగ విద్యార్థులు, 800 మంది ఉపాధ్యాయులు ఉత్సవమున ఉండిరి. (పాఠం భూమి విద్యార్థుల కందలికిని మిత్రములు, ప్రేక్షకులకు ఫలాహరములు నొసగబడెను. ధర్మి గౌరవార్థము మొదలు ఆంగలము హాల్, జి. ఎఫ్. డెవలెన్సన్, కర్నల్ హెచ్. సి. బ్రీడన్ మున్నగు ప్రముఖులు ప్రేక్షకవర్గమున ఉండిరి. ఇ. వెల్లియార్ గారు సినెమాటోగ్రాఫును చూపించిరి.

కర్నల్ హెచ్. సి. బ్రీడన్ గారు రాజప్రతినిధి కార్య దర్శి క్రింది తంత్రీవార్తలు బంపిరి:—

“గత పాఠమును, పాఠశాల పిల్లలందఱు రాజజన్మ దినోత్సవము జరిపి రాజీరాజులకు ఆయురారోగ్యములు కలుగుటకు భగవంతుని ప్రార్థించిరి. ఈవిషయము రాజప్రతి నిధికి తెలిపి ప్రార్థించుచున్నాను.”

బొంబాయి భాగములధరలు.

బొంబాయి జూన్ 5:— బొంబాయి భాగముల ధర లలో కలిగిన మార్పులను ఈవిషయన సంక్షిప్తము కలిపిరి. ఇటీవల జరిగిన నౌకాయుధపు సమాచారమును తెలియరాగానే ఈసంక్షిప్త మధికమైనది. ధరలు చాలవలకు తగ్గినవి. తాతా కంపెనీ ఉక్కు, ఇనుము భాగముల ధరలు చాల తగ్గుటయే ముఖ్య విషయముగా నున్నది. “సెంట్రల్స్” భాగములు 2115 రూపాయలకు, “స్టేట్స్” భాగములు 1625 రూపాయల కును, “ప్రాండర్స్” 1212½ రూపాయలకు, “డేవిడ్స్” భాగములు 470 రూపాయలకు తగ్గినవి. కొలబాధూమి, మరల భాగములు 1820 రూపాయలకు నిలిచియున్నవి. “క్రెస్టెంట్స్” భాగములు 121½ రూపాయలకు తగ్గినవి. “ఫెడరల్ భా యి” భాగములు 485 రూపాయలకు, “ఇందూస్ యి” భాగములు 286½ రూపాయలకు నిలిచియున్నవి. మాథేజీ” భాగములు 1412 రూపాయలకు “కరీంభాయి” భాగములు 258½ రూపాయలకు తగ్గినవి.

“బ్యాంక్” భాగములందు బొంబాయి బ్యాంకు 1542½ రూపాయలకు, ఇండియా బ్యాంకు 70 రూపాయలకు నిలికడగలిగియున్నవి.

“బొంబాయి బర్ని” భాగములు 480 రూపాయల కును, బ్రాంబెల్ భాగములు 250 రూపాయలకు నిలి కడగా నున్నవి. తాతా కంపెనీ ఉక్కు ఇనుము భాగముల (సాధారణ) ధరలు 165 రూపాయలకు నిలిచియున్నవి. (దేహపు) భాగముల ధరలు 615 రూపాయలకు తగ్గి తుదకు 685 రూపాయలకు నిలిచెను. 8½% గవర్నమెంటు పుత్ర యల ధరలు 80 రూపాయలకును, చిన్న యక్కులు 80½ రూపాయలకు నిలికడగా నున్నవి

ఒక పోలీసు ఉద్యోగి పనియని పోవుట.

బొంబాయి జూన్ 5:— మాక్ అను డిప్యూటీ కా జాని పోలీసు ఉద్యోగి పనియని లేచిచిన్నందుకు డిప్యూటీ కా అధికారులు అరిగిన పట్టాని నుటల డిప్యూటీ కాకు సంప వలసివని రాజధాని ముఖ్యమేజిస్ట్రేటు గారికి వ్రాసిరి. మేజి స్ట్రేటు గారు వారంటుపంపగా అతడు బంధించబడెను. అతడు ఇటీవల ఆక్రమణయు, అన్యాయయు మేజిస్ట్రేటు గారికి అర్పించుకొనెను. న్యాయమూర్తి బెసిల్ సాగ్స్, న్యాయమూర్తి ఎస్. బాన్ హీజ్ గారి యర్డీనిగూర్చి ఈ దినము బయోందిరి.

శుద్ధయితరపు న్యాయవాది ఈవిషయముగల కాని నమునందు నైతికమును, నావికాదళోద్యోగులను, “రామల్ ఇండియన్” నావికులకుపాఠము చెప్పబడిరి గాని పోలీసు ఉద్యోగులు చెప్పబడినందులేదు గనుకముద్దయివై వారంటు పంపుట ఆక్రమణ పాదించెను. వారంటులో తెలుపబడిన శరము ముద్దాయుజేసిట్లు ఆజవరమన్నది. అని న్యాయ మూర్తులు అర్జీని వ్రాసివేసిరి.

కలకత్తా భాగముల ధరలు.

కలకత్తా జూన్ 5:— నౌకాదళ యంత్రము విషయ మే సమాచారములు రాకున్నందు బొంబాయి భాగముల ధరలవిషయమున గలిగినట్లు ఇక్కడ సంక్షిప్తము గలుగలేదు.

ఇండియా గజెట్టు.

సింహ జూన్ 5:— ఈ క్రిందివస్తువులు ఎచ్చటికిని పరు తుచివేయరాదని ప్రకటించబడింది:—ఉక్కు సామానము (అన్నిరకముల తీగలతో) ఇవి ఆంగ్లదేశమున వాడబడు నెడ లనే ఎరుచివేయవచ్చును, ఇవి హిందూదేశపుట చేరితనకు పంపవచ్చును. హిందూదేశములోని స్వదేశసంస్థానములకు వీనిని పంపవచ్చును. సమాధిప్రయాణకాలములో ఉపయో గించుటకు వీనిని పంపవచ్చును.

విద్యుచ్ఛక్తి.

కలకత్తా జూన్ 5:— కలకత్తా యందు విద్యుచ్ఛక్తిని పంపించుటయందు గూర్చి విచారించుటకు సంకల్పితమైనట్లు వారు ఒకసంఘము నేర్పబడుచేసిరి. ఈసంఘమునకు కార్య దర్శి ఆనంద్ బెన్ జి. దొవ్లాద్ గారు అధ్యక్షులుగా నున్నారు.

ఎలయన్సబ్యాంకు.

కలకత్తా జూన్ 5:— డిల్లీ బ్యాంకును లండన్ బ్యాం కును ఎలయన్సబ్యాంకుగా కలిపివేయుటకుగూర్చి లండన్ నుండి తంత్రీవార్తలవచ్చుటకు ఎన్వోకిని ఏమియు తెలియలేదు. ఇందలి ముఖ్యవిషయములన్నియు మాసాంతమునకు బహు శారాపు. డిల్లీ బ్యాంకు ఆపాధానసంధి జరుపుటకు భాగము లకు 21 దినములు ముందుగా తెలుపలేదు. తీర్మానములను యధావిధిని అనులూనికె చెప్పినట్లు చేయుటకు తుది 21 దినములు వచ్చును కనుక ముదటిసంధి బహుశా జూన్ 5 కడ పటివారముగా జరుగవలెను.

కీర్తిశేఖరులగు హెచ్. ఎఫ్. ఇ. బెల్ గారు.

పులికేట ప్రభుదము.

కలకత్తా జూన్ 5:— నాగపూరు విశేషమిట్లు వ్రా యుచున్నాడు:—

బెల్ గారును, బెల్ దొరసానియును ఎప్పటికలె కో టావద్ద విశాల ఆదరిలో జేబుకుటబోయి కొంతదూరమున పులికాచిరి. పులి కనబడిన తొడనే బెల్ గారు తుపాకికా ల్పిరి. ఇదిమాది పులి యులును వారివైకి దుమక తొచ్చె ను. తక్షణమే బెల్ దొరసాని తుపాకికాల్పి పులిని గొట్టెను. పులికి గాయముల తగిలి వెంటనే పురుగుతొలిపెను. బెల్ దొ రసానియును, జటకాంబుగిని పులిని వెంటనే పగదని యె న్నిపాము చెప్పినను, బెల్ గారు పెడచెవి బెట్టి తామున్న ఉప్పు తప్పదేముండి దిగిపల్చి సాధ్యమైనంత వేగమున పులి వెంటడి పురుగుతొలిపెను ఇదిమాది మగనికి ఉపద్రవము రా గలదని భయపడి బెల్ దొరసానియును అతని వెంట పురుగుతొ ను. జటకాంబుగి వారిని విడిచి పాటిపోయిరి. వారిలో నొకపా దలో పులివారులని పొందియుండిరి. బెల్ గారు పొడవగు జటరాగానే పులి అరిగెనెబడి పొట్టును చీల్చివేరులను త్రెంచి వక్షమును వాడిగొల్లతో గాయపెట్టెను.

తొడ యెటుకలను పిట్టల యెటుకలను పొడిపాడివేసెను బెల్ దొరసాని ఈ భయంకర ప్రతీకాంతునయ్యున్నప్పుడు పులి యెత్తినవై కూర్చుండి పిట్టలనుండి రక్తమును ద్రాగు చుండెను. బెల్ దొరసాని ఒక యడుగు కదలలేక నిశ్చేష్టితురా లయ్యెను. పులియు ఒక్క యడుగైనను కదలక తిప్పి తాను జూచుకొనుచుండెను. తుదకు ద్రోవ్యము చెప్పకొని యా సాధ్య తన వ్రాణములనుండి తన మగని రక్తమును ద్రాగుచున్న ఆ మహావ్యగ్రమువైకియెద్ద పులికాకినన్న కట్టకడపటిగుండును గాల్చెను కాని దానిలం ప్రయోజనమేమియు గలుగలేదు. ఆ సామానురాని ద్రోవ్యముచిక్కిబట్టి, తనవ్రాణములనాసింపక తుపాకికా మందునుండులేక పోయినను ద్రోవ్యముతో మృతయైద్రుకు పోయి తుపాకిని త్రప్పి పులిని మోదసాగెను. అప్పు టికిని పులి తన గూహరమును ఎదలక కదలక కూచుండి యుండెను. తలవైపునున్న యెట్లనొప్పిచే పులి భయపడి యేమియు చేయజాలక పాటిపోయెను ఆసాధ్య తన మగనికి గలిగిన మహానయమును వాది చింతించి చిత్తశుభ్రము సాగెను. తన చేతి పులి మాత్రము చింది ఆస్థిశిలతో అతని గాయములకు కట్టుకట్టి, వేగులను, అప్పికోశమును యధాస్థానమునంది కట్టి, రక్తమును తుడిచి కొంతదూరమున సహాయజనులకు సంపాదించి మగనిని తన యెడ్డిలో ఒకకిడ్డలె బంధించెట్లుకొని, 18 మైళ్లదూరమున నున్న రైలుస్టేషనునకు విశేష ప్రయాణముతో వామెను. రైలుస్టేషనునకువచ్చిన తొడనే బెల్ దొరసాని తంత్రీవార్తలకు బంపెనుగాని పాపమామె ప్రయత్నములు నిష్ఫలములయ్యెను. తుదకు బెల్ గారు తమ గాయములను మరచిరి.

న్యూ ఇండియా పత్రికా ధరావత్తు.

ప్రజల ఆసక్తికి సభలు.

ధర్మగరము.

ధర్మగరమున శ్రీమగరేష్వరస్వామి ఆలయములో వీధున శ్రీ మాట్రి శంకరరావుగారి యాధిపత్యము క్రింద ఈనెల 26 తేదీని పురజనులసభ జరుపబడింది.

ఏమాత్రమైన కారణము తెల్పకయే న్యూ ఇండియా పత్రికా ధరావత్తు చెల్లించవలసినదని చెప్పి పురి దొరతనము వారు చేసినందుకు ఉత్తమ అక్రమమును అయిక్రమును అన్యాయము నై యున్నదనియు, 1910 వ సంవత్సరపు యాద్ర జాతావనము పత్రికా స్వాతంత్ర్యమునకు విరోధముగా నుండు టచే వారి క్యూలో రద్దుచేయవలసినదనియు సభవారు తీర్మానించిరి.

ఈ తీర్మానములను చెప్పి పురి దొరతనమువారికిని, ఇండియాదొరతనమువారికిని, పత్రికలకును పంపుటకు సభాధి పతికి ఆధికారమిచ్చుటకు తీర్మానింపబడింది.

రాజమహేంద్రవరము.

రాజమహేంద్రవర పురపంచాయతీ సమితి 31 వ తేదీ సాయంత్రము గంటలన్ను బి. ఏ. బి. ఎల్ గారి యాజ మాన్యముక్రింద నొక సభ జరిగినది.

హిందూదేశ ముద్రాణశాసనముక్రింద న్యూ ఇండియా పత్రికా సంపాదకురాలు ధరావత్తు చెల్లించవలసినదని చెప్పి పురి దొరతనమువారు చేసిన యేత్తమ అక్రమమును, అన్యాయమునియు, పత్రికా స్వాతంత్ర్య ప్ర హాసనములకు భంగకరమనియు పురపాలక సంఘాధ్యక్షులు డాక్టర్ జయరామస్వామి ఎల్. ఎం. ఎస్. గారు తీర్మాన ముపాదించగా రాజమహేంద్రవరము తాలూకాబోర్డు ఉపా ధ్యక్షులు బి. ఎస్. నరసింహారావు బి. ఏ. బి. ఎల్ గారు నెకండుచేసిరి. విభాగత కవియును, నాటక కర్తయును, పత్రి కా నిర్వాహకులు ము చిలకమర్తి శ్రీకృష్ణరెడ్డిసాహెబ్ గారును, చెన్నపురి హైకోర్టుకిని, బి. రామదాసుకుండు బి. ఏ. బి. ఎల్ గారును బలపరచిరి. తీర్మానము సక్రమముగా సంగీకరిం పబడెను. ఈతీర్మానపు సకల్ల ఇండియా ప్రభుత్వమువారికిని చెన్నపురి దొరతనమువారికిని అనివెనెంటుగోరసానికిని పత్రి కలకును బంపునట్లు ఎస్. రావనకృష్ణ బి. ఏ. బి. ఎల్, గారు తీర్మాన ముపాదించగా పి. నుందరకరావు బి. ఏ. బి. ఎల్, గారు బలపరచిరి. తీర్మానము సర్వజనాంగీకారము నొడెను.

బి. లక్ష్మన్న, చిలకమర్తి శ్రీకృష్ణరెడ్డిసాహెబ్, రామ లింగము, బి. ఎస్. నరసింహారావు, ఎం. రంగయ్య, ఎస్. రావనకృష్ణ, ఆర్. జయరామస్వామి, కె. శ్రీరాములు, ఎం. బుచ్చయ్యగార్లు ప్రత్యేకసభ గారు, అందు క శ్రీ రాములు, బి. రామలింగముగారు కార్యదర్శులుగాను ఏర్పడిరి. ఈవిధికి చుదాలం బ్రోగు చేయవలెను కె. శ్రీరాములుగారి తీర్మాన ముపాదించగా బి. రామచంద్రరావు ఎ. ఏ. బి. ఎల్, గారు బలపరచిరి. ఈ తీర్మానము సర్వజనాంగీకారము నొడెను.

వార్తాపత్రికా సంఘసభ.

పత్రికా శాసనముక్రింద కార్యనిర్వాహక సంఘము వారు వివిధ రాష్ట్రాలయందు చర్యల జరిపియుండిరి. వా డ్దీరు దొరతనముల చర్యలకు, అందు ముఖ్యముగా న్యూ ఇండియా పత్రిక విషయములకు చర్యల నిమిత్తము వార్తా పత్రికా సంఘ సభ్యులు శనివారమునాడు బొంబాయి నగర మున సమావేశమయిరి. తమ ఆసక్తికిని తెలియజేయు తీర్మానము వొర్చి బాసి ఇండియా యంత్రీ, రాజప్రతినిధి, రాష్ట్రీయ పరిపాలకులకు బంపురు. ఇంకను ఏమైన చేరు వలసి యుండిన ఆయా విషయముల చర్యలకు.

కేంద్రాధిపతి వై. శ్యామస్వామి సంఘము:—కేంద్రాధి పాతి వై. శ్యామస్వామి సంఘమునాడు గతనెల 31 వ తేదీని పొగాను జూలూలోని ధర్మగ్రామమునొక సభ నాందిరి. చిదురా న్యాయులు గ ర్త్రాసభాధి ప్యము నొందిరి. నుమాడు 150 మంది దైవ్యులు సభకు విచ్చేరిరి. ౧౫ కోట నుబుత్తుకు ప, ముచ్చెర్లభూమయ్య, వాగ్దా సాంబ శివుడుగార్లు భగవద్దక్షిణి తుది యువదక్షిణిచి. అగ్రిగ శాధిపతి సభలందన బావము వాక్కున్న ప్రముఖులు తమ భగ్యములకు గగ్గించి శేషోక్తినియొక శాపదానివందన సమస్తమును కలుగనొంది; అప్పు వివరములు అక్కడ నాని సభిస్సభి వరమవెనెందిరి. అప్పు అందఱు ప్రతిభకును బంధుమిత్రసహితులు గా వచ్చి యున్నారని తెలియజేయక న్యాయము ముగించిరి.

విషయానుక్రమణిక.

అంశములు - హిందూదేశము	2
ఒక చిత్రకథ	3-4
స్వకరిపాలన	5
ప్రభావవ్యాసము	
భాషాధారక విభాగములో తిలకు మహాశయుడు	6
బిటు, స్థానిక వార్తలు	7
విశేషా నుహానం గానము	
జాతీయతా వార్తలు	10
ఇటీవల తెలిగ్రామము	11-12

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 వ సం॥ జూన్ నెల 6-వ తేది

మంగళవారము

భాషాధారక విభాగములు - తిలకు మహాశయుడు.

విజ్ఞాన వ్యాపకమునకు మాతృభాషకంటె ప్రబలతర సాధనము లేదనుట స్వయం ప్రకాశత మగు సహజ సిద్ధాంతము. మానవుని ప్రత్యేక ప్రాణ యొక్క మహత్త్వ మెట్టిదియో గాని స్వయంప్రకాశ సిద్ధాంతముల సంగీకరించుటకే ఆరంభక బహు కాలము వ్యర్థము అతని చరిత్రయందు అష్టాదశ శతాబ్దముల సాధించు చున్నది. అజ్ఞానముచే తప్పు దాని బదులు, పరిస్థితుల ప్రాబల్యముచే దాని నుండి తప్పుచుకొని లేక బోవుటయు, పరిస్థితులు మారి తప్పించు కొనుటకు ఏలు కలిగిన తాత్కాలిక సామర్థ్యమునందే ఆరంభించి పట్టిన పథము నుండి తిరుగుటకు విప్లయమే వాడగుటయు, అవిప్లయమే నూతన వికాసమునకు ఉదాసీనుడైన వాడు అభిమానముచే పట్టుదల వహించి ప్రతి కూలుడగుటయు అతని ఆరాధన పుట్టిన గుణము లుగా నున్నవి ఈ గుణముల బలమును ఛేదించి వీని పలన జరించు ముష్టఫలములను ఖండించి పరిణామానుకూల్యమునకు మానవుని దృష్టిని మరల్చుటయే ఎల్ల సంస్కార సాయకులను తమ కాలమును వివిధోద్యోగాలకు పలుకుబడిని ఉపయోగించి, శక్తిని వ్యయపరచి, స్వార్థత్యాగమును నెరవేరి, నిర్వహించ వలసిన పనిగా నున్నది. ఇట్టి పని మాతృభాషల విషయమున మన నాయకుల తలపై మోసి యుండుటలో విశేష మేదినియును లేదు. అంగ్ల భాష ఆరాధనకు తగిన ఫలము ఆంగ్ల భాష మనకు ప్రసాదించ లేదని మేము వాదించ సమకట్ట లేదు. అంగ్ల భాష ఆరాధనయము కాదనియు మామూలీయము కాదు. కాని ఆయా రాధనలో సహజసిద్ధముగా మాతృభాష సామాన్యముగా నడుగంటుట సాధించినదని మాత్రము చెప్పక తప్పదు. అనున ఒకానొక యాంగ్లకవి వ్రాసినరీతిని ఈలోకమున ఈ ప్రకృతియందు దోషమును దోష నిర్మూలక శక్తియు రెండును గల్గితములయి యున్నవి. దోషము స్వల్పమును సంఘమునకు నష్టము భరించుమై యున్నంత కాలమును దోష నిర్మూలక

శక్తి యావిర్భవించదు. దోషము కట్టమై సంఘ వర్గ దుర్భరమై పరిణామ ప్రవాహ మరికట్టబడు నేని ఆశక్తి సహస్రముఖములతో ప్రత్యక్షమగు చున్నది. దాని యాజ్ఞను నడుపువారు ప్రజా నాయకు లగుచున్నారు. ఆశక్తియెడల మానవుని యలసత్వముగాని, అజ్ఞత్యముగాని, ప్రాస్థదృష్టి కాని, తాత్కాలిక ఫలాపేక్షగాని, తత్వేతిత ప్రాతికూల్యముగాని విరుపయోగములు. వ్యర్థములు. మాతృభాషాధారక దేశవిభాగ సమస్య విషయమున నిశ్చిత క్రమముగా కాన్పించ నారంభించి యుండుటకు సంతసించుచున్నాము. మాతృభాషాద్యమును నిజముగా మరదేశమున బం గాళా విభజనాంధోభవతోనే ప్రారంభమయ్యెనని చెప్పవచ్చును. అభిభవమునకు వ్యతిరేకాభి ప్రాయము ప్రబలుటకు ముఖ్య కారణము. ఏకమాతృ భాష కలవాని చీలదీయుటయే. వంగ భాషా పుత్రుల యొక్కమును కర్ణము ప్రభువు గారు చెరుప సాహసించినందుననే నాదా ప్రచండ జంఝామారుతము వంగ రాష్ట్రమున వీవ దొడంగినది. అజంఝామారుతమునకు మాతృభాషా భిమానము కారణమగుటచేతనే తడవగుణాంధో భవ యందంతటను మనకు తెలియకయే దేశభాషా ప్రాముఖ్యము సమకూరినది. అనున నా ప్రాముఖ్యము అప్పుడే సంతకల్ప బలాన్విత మగుటకు ఏలు కలుగలేదు. దానికి సంతకల్ప బలము స్పష్టముగా ఆంధ్ర దేశము కలిగింది. ఎప్పుడు ఆంధ్ర సుతులు భాషాధారకంబగు ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రమును సంపాదించినం గాని అభివృద్ధి నా సగు పాదములపై నడవజాలదని యుపక్రమించి రో నాడే సంతకల్ప పూర్వకముగా హైందవుల మగు మనము దేశభాషాధారక రాష్ట్రముల వంకకు దృష్టి మరల్చిన వారమైతిమి. దేశభాషాధారక రాష్ట్ర ప్రశంస ఆదిన మాదిగా ఎన్నియో స్వరూపముల దాల్చి మనకు ప్రత్యక్షము కాజొచ్చినది. ఆంధ్ర రాష్ట్ర చర్య వచ్చిన సమయములలో నెంతటి హోరాహోరక రెండు గుట్టులు లేర్పడు చున్నను దేశభాషాధారక రాష్ట్ర ప్రశంస గాని దేశభాషా ప్రశంస గాని వచ్చిపప్పుడు మాత్రము హైందవ భూమిలో తలయెత్తికొని తిరుగు వాడెప్పుడు వ్యతిరేకముగా నుపస్థాపించ దలపెట్టి యుండలేదు అందులోను స్వపరిపాలనాదర్శము ఈ దేశభాషాధారక సమస్యకు మిక్కిలి యెక్కువ పటుత్వమును గడించినది. నిజముగా మనము స్వపరిపాలనమును కోరు వారమున యెడల ఆ స్వపరిపాలన బహు స్వల్ప సంఖ్యాకులగు నాంగ్ల భాషాభిజ్ఞుల పరిపాలన కామా డదుకదా! అట్టి పరిపాలనయే కావలయు ననినను సమకూరుట కవకాశములు కానరావు. ఆంగ్లవిద్య వచ్చినవారే స్వల్పసంఖ్యాకులు. అందులో ముప్పాతికమంది ప్రభుత్వసేవకే సరిపోవుచున్నారు. మిగత కొన్ని వేలున్నయెడల వీరు నిర్వాచకు లగుదురా? నిర్వచితులగుదురా? పరిపాలనా నిర్వహణమునకు చాలియుండురా? చాలియున్నను అది ఇప్పుటి నిరంకుశాధికార వర్గపు పరిపాలన వలె మరియొక నిరంకుశాధికార వర్గ పరిపాలన యగునుగాని స్వపరిపాలన యగునా? అందువలన స్వపరిపాలనయైన ఎల్ల ప్రజలును, అందులో విశే

షసంఖ్యాకులైనను, పరిపాలనా విధానములను ఎరుగువారు కావలెను. అందుకు తగినవి జ్ఞానము నందినవారు కావలెను. ఇట్టి విజ్ఞానమును వ్యాపింప జేయుటకు ఇట్టి వికాసమును దేశమున సామాన్యముగా కలిగించుటకు మాతృభాషలగు దేశభాషలు తప్ప వేరు ఆధారములేదు. ఈ ఆధారమును పూర్ణముగా ఫలవంత మొనర్చుటకు ఆయా దేశభాషను ఒక్కొక్క ప్రత్యేక వ్యక్తిగా అంగీకరించుట యవసరము. ఇది మన నాయకులెల్లరకును తేటతెల్లముయి యున్నది. ఇదియే ప్రత్యేక భాషా రాష్ట్ర వాదమునకు బునాది. దక్షిణమున గా|| చిదంబరవాడ మొరల్లూరుగా రిటీవలని పథంబును సూచింపగా లోకమాన్యుడు తిలకు అహమ్మడు నగరములో దీనినే మొన్నటి దినము స్పష్టముగా జెప్పువాడై నాడు. ఆరెడు కోరు నది స్వపరిపాలన. తడవకులమగు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనము. స్వపరిపాలనను కోరువా రెవ్వరైనను సరియే అంతకంటెను ముందుగా ఈ రెండవ వరమును కోరకతప్పదు. ఇటీవల సర్ నారాయణ చంద్రావార్కారుగారు బంగాళీలను గురించి వ్రెప్పు ఆఫ్ ఇండియా పత్రికకు వ్రాసిన వ్యాసమును బట్టియును గూడ దేశభాషల విషయమున నీ దేశమున నెట్టి దృఢాభిప్రాయ మేర్పడుచున్నదో అర్థమగుచున్నది.

పశ్చిమ యిండియాలో మేము విద్యార్థులగు శ్రీ లుకు పుకమహాదేశభాషలో మాటాడుకొనునప్పుడు అనే కాంగ్ల ఉపదేశము మధ్యమధ్యన ముయోగించుచుండును. ఆ యభ్యాసమును దక్షిణ యిండియాలో కూడ కనిపెట్టికాదు. కాని కలకత్తాలో విద్యార్థులు శ్రీ లుకు విద్యార్థులవచ్చు లకు పుకమహాదేశభాషలో మాటాడుకొనునప్పుడు చక్కని దేశభాషా సాధించును. మనవిషయము ప్రచండకారి లోపడి కొట్టుకొనువా కి విషయములు స్వల్పముగా దోడంబును. కాని మన మొక్క పర్యాయము చరిత్రను స్మరించు కొనవలసియున్నాము. ఏకాంత స్వభాష మన్నతస్థితికి దెచ్చి ఉత్తమ వాఙ్మయముచే శోభిల్ల చేయ గలిగినదో ఆ భాష పుత్రులు, ఇతర కాంక్షనుల సాయ మట్లుండ, స్వపరిపాలనకు లయికాను.

సర్ నారాయణ చంద్రావార్కారుగారి యంతటి సుప్రసిద్ధ పాశ్చాత్య భాష బంధువు లీ ధోరణిని ప్రసంగించుట దేశభాషాధారక ప్రవృద్ధిని హైందవభూమి యంతయు సంగీకరించుట గాక మరియేమి కాగలదు. తిలకు మహాశయుని వాదమున కిది యను స్రుతియును కేమి సందియము? భాషాధారక రాష్ట్ర విభాగ సమస్యకు జయమగు గాక! ఆంధ్ర రాష్ట్ర సమస్య దిగ్విజయ పతాకం బెక్కి వెళు గాక!

స్కాగెరాకు నౌకాయుధము.

కడదిన ముక్కుడి యొక్కటి మన శేషినాడు జట్లాండు తీరభూమికి అంతిమూరమున కొంతవరకు మహా నౌకాయుధముని పర్ణింపదగిన యుద్ధ మొకటి జరిగినది. మనకు ఈ యుద్ధపువార్తలు నాలుగైదు దినములయిన తరువాత చేరినను అధికారులు వార్తలిచ్చుటలో బహు నిష్కల్మషముగా బహు స్పష్టముగా దాఖరికయు ఆవతయైనను పెట్టక ప్రవర్తించి యుండుట మిక్కిలి ప్రశంసనీయము. నిన్నటిదినము మేము వ్రాసినట్లు జర్మనీపాప మెచ్చుట నైనను కొంచెము వరకైన జయమంది తన ప్రజను సంతృప్తి పెట్టవలయునను నాశతో అన్నియెడల నొకే పర్యాయము ప్రయత్నించు చున్నదనుట

శ్రీమద్భగవద్గీతా. నిన్నటిదినము మేము వర్ణించిన కవి
 దివి భూమిమీద హోరాహోరగ ప్రయత్నమును
 జర్మనీ సముద్రముమీదను నొకచేయి చాచి చూత
 మని తలపెట్టెడి. జర్మనీకి బరచుహక్కి నేర్పిన నుం
 త్రమును తుట్టతుదకు కెయిజరు మరచిపోవలసిన
 వాడైనాడు. దొంగతనముగా జర్మనీ యుద్ధ
 నావలు ఆంగ్ల బలముల నెదిర్చి ఒక్కొక్కటిగా
 వానిని సమయించి ఆంగ్ల బల
 మును జర్మనీ బలముతో సమమొర్పి పీడపనిండు
 యుద్ధమునకు సిలువవలసినదని ఆతత్వవేత్త నియ
 మించిన వద్దతి ఇరువది మాసములకు ప్రైవేటుద్ధ
 ము జరిగినను ఒనికి రాలేదు. ఆంగ్ల నౌకాబలము
 జర్మను నౌకాబలమును ఊరవేసి పట్టి పెట్టింది.
 కొంత బలముతో జర్మని అనేక వర్షాయులు
 ఆంగ్ల తీరమునకు బయలుదేరి పోయి ఏమియు చేయ
 లేకయిలు వచ్చిచేరింది. కాబట్టి కెయిజరుగారు ఒకే
 వర్షాయము జలమంత ము విలయొగించి చూతమ
 ని తలపెట్టిరి కాబోలును. అందులోను చల్లగా బల
 మంతటితో బయలుదేరి పోయి ఆంగ్ల బలముతో నే
 భాగమునో సమయితమని యాగాచి చిరి కాబో
 లు. అయిన నిచ్చటను వారికి మనోరథ సిద్ధికలుగ
 లేదు. ఆంగ్ల బలములు జాగ్రూతతో మెలగుచు
 న్నవి. ఆ బలములలో కొంతభాగము జర్మనీ
 నౌక లెప్పుడు బయట వచ్చునా యని కానియే
 యున్నది. ఈ కాపుగలకు అనుకూలముగానే జర్మ
 నీ బలమంతయును బయలు వెడలి వచ్చినది.
 అయిన నాంగ్ల నౌకా నాయకులు జర్మనీ బలమం
 తయు నొక్క వర్షాయము ఎత్తివచ్చునని ఎవరు
 చూచినట్లు కానరాదు. ఆంగ్ల బలభాగ మును
 చేత కొలదిగా నుంపబడింది. కావుననే స్కాగ్
 రాక్కు యుద్ధము మొదలగుబోనే ఆంగ్ల బల
 మెక్కువ ఉప్పును వందవలసి వచ్చినది. కొంత
 మును గప్పుబయలు శత్రువునకు లాభకారయై
 నది. దేవులనౌకా నాయకుల వాత్సల్యము ననుస
 రించి ఆంగ్ల యుద్ధ నౌకలు వెరుకకుదిరిగి వెడలి
 పోవుటకు ప్రయత్నింప వలసిన సమయము కూడ
 కలిగినవి. అయిన నొక్క నిమేషమును విటిను
 వారికి నాయము చేకూరెను. సంకులముగు యుద్ధ
 ము ప్రారంభ మాయెను. జర్మను బలమంతయును
 ఎదురుపడియు నిలువలేక నెవకకు వరుగిడబోచ్చె
 ను. ఆంగ్ల బలములు శత్రువును వెన్నుటి తరుము
 లకు సమయము దొరకెను. తరుముచు పోయిన
 బ్రిటిషు బలము ఎదునొకిండు నౌకలు. తరుమబడిన
 జర్మను బలము నలువదియైదు నౌకలు. ఆంగ్ల
 ముఖ్యబలము వచ్చువరకే జర్మనీనౌకలు ఆటాడి
 నవి. ముఖ్యబలము కనుబడుటతోనే తొకముడుచు
 కొని తప్పించుకొని పోవుటే మగతనమని
 వెడలిపోయినవి. అందుచేత ఆంగ్ల బలము శత్రువు
 నకు తగినంత శిక్షచేయుట పొసగలేదు. అయినయ
 జర్మనీ ములభముగా తప్పించుకొనదని తలంప
 రాదు. ఆంగ్ల నష్టమే దిట్టముగా కలిగినది. జర్మనీ
 యందైన నష్టము తెలిసినంతవరకు దిట్టతరముగా
 నున్నది. జర్మనీ నష్టమును ఆంగ్ల నష్టముతో బోల్చు
 లకూడ తగియుండలేదు. జర్మనీ బయటపెట్టె
 నష్టము ఎంతోకలదనుటకు సందేహములేదు. ఆం
 గ్ల క్రూయిజరులు ఆరును, డిప్ట్రీయరు ఎనిమి
 దియును నశించినవి. పెద్ద యుద్ధనౌకలు కాని
 తేలిక క్రూయిజరులుకాన, జలాంతర్గాములు కాని
 ఎవ్వియును నష్టముకాలేదు. జర్మనీ కథవించురేని
 రెండు పెద్దయుద్ధనౌకలును, తల్పిమానములగు
 రెండు ప్రైవేటు వాట్సులును రెండుకు తక్కువ గాక
 క్రూయిజరులును, తొమ్మిది డిప్ట్రీయరులును,
 మూడు తేలిక క్రూయిజరులును ఒక్క జలాంతర్గా

ముయు కొన్ని టార్పిడ్ నౌకలును ధ్వంసమయి
 నవి. ఏ నౌకా యుద్ధమునకై యెదురు చూచుచు
 న్నామని జర్మనీ ప్రగల్భములు చెప్పుకొనుచు
 న్నదో ఆనౌకాయుద్ధము సమకూరి ఆంగ్లముఖ్యబల
 ములు ఎదురుపడినప్పుడు ప్రాప్త్యకాలములో వెన్ను
 జూపి వెడలిపోవకయుండిన యెడల ఆంగ్ల బలము చ
 క్కగా కసి దీర్చుకొని జర్మనీ బలముల నొకే వర్షాయ
 యము తలయెత్తుండ నోడించి యుండగలుగును.
 కాని దొంగతనంతవరకు దొంగవృత్తి నవలంబించి
 శత్రువు నెంతటి బలమైన నేమి చేయగలదు. మరి
 యొక మారు చే జిక్కినప్పుడు పరిమార్చుటకు సిద్ధ
 మగుట కంటే మేలు దాని లేదు గదా !

ఆంగ్లభూమిలో హైందవ స్వపరిపాలన సమితి.
 నిన్నటిదినము న్యూయొర్క్ నగరంలో ప్రాయము
 అనీబీసెంటుగారు ఆంగ్లభూమిలో ఆన స్వపరిపాలనాం
 వాళన విషయమున జరిగిన ఏర్పాటులకు కొన్నిటిని వర్ణించి
 నాడు. ఆమె స్నేహితులు కొందరచ్చట ఉండునట్లు పరికర
 ముల వోడంగాడ నొక ముద్రపాలమును కొనివారట !
 ఆచ్చట హైందవస్థితిగతులకు చెల్లువుదయములకు అచ్చుకేసి
 ఆంగ్లభూమి యంతటకు ప్రకటింతురట. స్వపరిపాలనాంధోళ
 కా కార్యాలయము ప్రారంభమయినదట ! మోడి ను గార్త.
 అనీబీసెంటుగారు స్వపరిపాలనాంధోళన సంఘమును
 నెలకొల్పవలయునని తలచినప్పుడే కడచిన సంవత్సరమే
 ఆంగ్లభూమిలో జరుగవలసిన కనిగిరించి మే మెక్కువగా
 నొక్కివారిసిలిమి ఆంగ్ల ప్రజలకు మన సంగతులెముయు తెలి
 యబియు వారిని క్రిందోధియుట యిప్పుడవసరమయిన ఈ
 దేశమున వాందోళన ప్రారంభించుటకంటే నెక్కువగా ఆదేశ
 కనుప పనిజరుపుట యావశ్యకమయిన నూతనదియై. కేటికి
 మానూచన ఫలప్రకృతి మైదులకు సంతసించుచున్నాము. ఈదేశ
 కనునను ప్రజల వి కా స ము ను ఈ విషయము న
 నెం పాం డిం ముట యవసరమే కాని తుదకు కార్య
 సామూల్య మాన్యుచేతులతో ఉన్నది. కావున వారి ప్రజా
 ధను క్రిధకు కర్తవ్యము. ఈదేశమున దేశీయచారిత్రాత్మక
 పాలనాధ్యక్షులతో పనిచేయు ప్రాధికారముగా నుండుటచేత
 ఆప్రాంత ప్రాతినిధ్యముననే తీరకభారత మొత్తము వారములకము
 గనే కనిగిరించుట ఈ యుద్ధమునకు ప్రాతినిధ్యమునాంధోళ
 నగా ప్రాతినిధ్యముననే ప్రాతినిధ్యమునకంటే నెక్కువగాయోగ
 కారిని వాడభిప్రాయమునకంటే నేమియు అభిప్రాయము
 మన్నాడు అనీబీసెంటుగారు కడచిన దేశీయచారిత్రాత్మక
 తాము రాష్ట్రమునకు దేశీయములకు తమ ముద్రాముద్రము తెట్టి
 తిన్నాముగానే పని నడుప విశ్వయింది సకలముగా వేది
 యుండుట మా చతురత తెలుగనిది గాదు. కావున వాడును
 మావాడ అతో నేకీభవించియుండుట సుష్టము. ఆంగ్లభూమి
 లో ప్రాతినిధ్యముననే వాడైన కార్యకర్తలు వారముల కెదురు
 దినముల నెక్కువయెక్కుగా అనీబీసెంటుగారి అభిప్రాయముల
 నామోదించుచుండు దేశీయచారిత్రాత్మక స్వపరిపాల
 నా సమస్యను తీర్చుటకును యుద్ధానంతరము హైందవభూమి
 కి వ్యాపకముగా చెదరిననష్టమును స.పాంతులపకు తో
 దగుడను గాకయని నమ్ముచున్నాడు.

ఇండియాప్రభుత్వ శాసనము.
 ఇండియా ప్రభుత్వశాసనమును గురించి ఇంగ్లీషుకు
 త్రైతకమాద దృఢభావనకార్యములను వ్యాపించి. ఆశాసనము
 లోని మూలములను విరించి హైందవభూమికి తెలియజేయుట
 హైందవ భూమి కావశ్యకమని గావచ్చు సామాన్యముగా జూర
 దగిన ఆవరణమూలములను ఆంగ్ల ప్రభుత్వములోని వారికి
 దొవకుండుట ఆకర్షకము ! హైందవ ప్రభుత్వము వారికి
 నకు ఆమోదితమ అర్హము చక్కగా తెలియదు ! తెలిసి
 యుండిన యెడల నిహనండి కొన్ని వివరణ లైసను ప్రకటిత
 మయి యుండును ! ఇట్టి శాసనములు ఇండియా ప్రభుత్వము
 వారి జ్యోతిషములోని కావని తలచునట్టి మౌఖ్యమునై యిర్వ
 దోఇంకను ఇండియా కార్యాలయములో నున్నాడట ! ఇంత
 కంటే హైందవతత్వ తెన్నునగా నేమి వ్యాపకము ! ఇం
 గ్లీషుకు పత్రిక హైందవ మార్గమున నేటికైనను నిలుప
 వాచినందులకు సంతసించుచున్నాము. ఇంక ఏ గాభిప్రాయ
 మిదేశమున ప్రబలిత యిప్పుడైనను ఇండియా కార్యాలయము
 వారు మనకు లక్ష్యము చేతులేమో మాడవలసియున్నది.

స్థానిక వార్తలు

దీపములు వెలిగించు కాలము:— జూన్ 6, 7 కు
 శేరిలింగంపల్లి సామంతులము 7-2 గంటలకు దీపములు వెలిగింప
 బడును.

“న్యూయొర్క్” ధరావత్తు:— హిందూదేశ
 పత్రికా శాసనముక్రింద “న్యూయొర్క్” పత్రికాధికారి
 చెల్లింపవలసినదని ప్రభుత్వము వారాజ్ఞాపించిన 2000 రూపాయ
 ధరావత్తు సొమ్ము నిన్నటికియు రాజధాని ముఖ్యమం
 త్రేటిటు కోర్టులో చెల్లింప బడినది.

ఆనీబీసెంటు దొంగసారి “న్యూయొర్క్” పత్రిక
 ప్రకటించుచుండుట ఆక్రమణయు ప్రభావీరమునకును ప్ర
 భుత్వమునకును అభ్యంతరములు కలుగజేయుననియు తలచి
 హిందూదేశ పత్రికాశాసనము క్రింద “న్యూయొర్క్” పత్రిక
 క దరావత్తు చెల్లింపవలసినదని చెప్పి పూర్తి దొంగతనమునాకు
 చేసిన ఉత్తరువును గుడించి ప్రజల ఆనంగీకారమును తెలియ
 జేయుటకు ఇట్టోయూ పబ్లికేషన్లలో జూన్ 12 న లేదని
 సాయం కాలము 5-30 గంటలకు ఒకసభ జరిపబడును. ఈ
 క్రింద ప్రస్తావనబడినవారు ఈ సమావేశమును జరిపుటకు
 నోటిసునందు తమ సంతకములు చేసిరి. ఇంకను అనేకులు
 చేయుచున్నారు.

సర్. ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యయ్య, ఎస్. కస్తూరింగయ్యం
 గారు, రావ్ బహదర్ పి. త్యాగరాజు సెట్టియార్, డి.బాల్
 బహదర్ గోవిందరావు చతుర్నాభాను ఆనంద్ రావ్
 బహదర్. పి. కేశవస్వామి, ఆ. చిత్త రావ్ బహదర్ వి.కె. రామా
 నుజావారియార్, ఆనంద్ బి.వి. నరసింహయ్య, ఆనంద్ బి.
 కె. ఆర్. వి. కృష్ణరావు బహదర్ (పోలవరం జమీందారు)
 వి.గృహ సాగరవాండ్య, సి. పి. నామస్వామి అయ్య, ఎ.
 రంగస్వామి అయ్యంగారు జి. హరిశ్చంద్రయ్య రావు, పి. సి.
 నాగనంద శాస్త్రి, ఎస్. గురుస్వామి సెట్టియార్, కె. బాల
 సుబ్రహ్మణ్యయ్య, ఎస్. చంద్రశేఖరయ్య, ఎ. దొరసా
 మయ్య, ఎ. కొండయ్య సెట్టియార్, బాబ్బి ఎస్. ఆంధ్రో
 రావ్ సామెట్టి, ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య సెట్టియార్, అబ్దుల్ హామిద్,
 వి. సి. శేషచారియార్, సి. ఎస్. గోవిందరాజు మొదలియార్
 టి. ఎల్. (కాంచి, ఎల్. శంకర నారాయణ సెట్టి, కె. శి.
 బాబురావు, ఎం. రామానుజం సెట్టియార్, ఎం.జి. నరసింహ
 శాస్త్రియార్, ఎస్. ఆర్. రంగస్వామి అయ్యంగారు,
 ఎస్. అంబాశంకర అయ్య, ఎల్. స్వామినాథ అయ్య, ఎ.
 ఎస్. వేణుగోపాల సెట్టియార్, ఆర్. ముదలయ్య సెట్టి
 యార్, కె. రాజయ్య, ఎల్. రామస్వామయ్య, కె.
 సి. సుబ్రహ్మణ్యం. (బాల్కట్ట) ఎస్. సోమసుందరంపెట్టే,
 టి. ఎం. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు.

పంజాబు ఫిఫ్త్ కోర్టు జడ్జి:— వ్యాపకముగై పాడిలా
 గారు నేడు లాహోరు నుండి బయలుదేరి సింలాహ్ జైలుకును.
 అటవీ సర్ శంకరస్వామిగారి యింట బసచేయుచును.

గడ్చి వాతావరణము:— ఈ రోజు ప్రాతః కాలమున గడ్చి
 వాతావరణము 60.5 యిం దిం ద్రావంధించినది దీ తోగూడ
 దుమాదము చిన్ని తునానకు గలది. పగలంతయు విరా
 మములే గడ్చి నుండినది.

పాముకాలు:— గడ్చి సాయంకాలము గర్భ మెండు
 విరించి కాలేజి ప్రిన్సిపలు ముఖ్యత్వముగా ప్రాంత నోవరి
 పాముకాలును యజమానులు అరెస్టుచేసి కలదినసామును
 గట్టి కోవిటాషియం వెర్మాంగ నేలు ఆయనకును వేసెను.
 తరువాత అరెస్టుచేయించి ఒక గిన్నె ముసలము తెప్పించి
 కోగిల ద్రాగించెను. ఇది త్రాగకనే గోగి కొంచెము నెప్ప
 ర్తి బాధగల్గింట్లు కలదెను. గాయమును బాగుగాడిగి యజ
 మాను దరిని వదులించెను. ఈ ఉదయము అరెస్టుచేయి
 నేయబడినది. గాయముకుదిరి గోగి సౌఖ్యకంతులయ్యెను.

పత్రికాశాసనము ఒక కేసు:— మిమోయలు యెచ్చా
 కాలాధికారి తాను యెల్లించి ఒక కరత్రమునై ప్రచార
 కునియు, అచ్చుతేయుచునియు వేలము ముద్రాంతరీక్షని ఫిఫ్
 ఇన్ సెప్టరు రాబర్టు గారు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఎఫ్. ఇ. కోరింగు
 హామగారి యెదుట కేసు చేసెను. ఈ కేసు రాజోవు కుక్క
 వారమునాడు విచారణ బడును.

ఐరోపా మహా సం గ్రామము

నాకా యుద్ధము—జర్మనులు తరిమివేయబడుట.

ఇరుతెగలవారికి గొప్పనష్టములు కలుగుట.

ఆంగ్లనౌకలు సాహసముతో పోరాడుట.

రైటు రు ఏ జెన్సీ.

చాల యుద్ధపుటోడలు మునుగుట.

లండను జూన్ 5:—ఆంగ్లేయాధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—మే 31వ తేదీ సాయంకాలము జట్టందుసమీప మాన, ఆంగ్లనౌకా దళమునకు, జర్మను నౌకాదళమునకు యుద్ధము జరిగినది. యుద్ధభాగమంతయు, మన యుద్ధనౌకలు విజయించివి. కొన్ని క్రూరములను, తేలిక క్రూరములను కొన్ని దిప్తాములను వీరికి సాహాయ్యము చేసి జరిగి వీరిని చాల నౌకలు పోయినవి. జర్మనునౌకలు చాల దూరమునందుండి, సగం కనుపడక దీర్ఘయుద్ధమునకు లెవడ తేడు. ఆంగ్లేయుల చుట్టూనౌకాదళము రణరంగమునకు దుమికెన తోడనే జర్మను నౌకలు దెబ్బలుతిని తోకబాడించి రేవులలోనికి పారిపోయినవి.

ఇంగ్లీషు నౌకల నష్టము.

“క్వీన్ మేరీ” “ఇండిఫేటిగబిల్” “ఇన్విన్సిబిల్” అను యుద్ధపు క్రూరములును, “బ్లెక్ ప్రిన్స్” అను క్రూరము మునిగి పోయినవి. “వారియర్” అను నౌక కడలమెదలలేని స్థితికినది నది దీనిని కొంతసేపు ప్రాంతికినది కొంతసేపు కలహమునది తేసిరి. “టిక్టర్” “టర్నెల్” “ఫాల్కన్” “స్టాన్ హోప్” “అర్మెటెడ్” అను దిప్తాములు పోయినవి. మరి యానౌకల గతియేమి యయినది తెలియజేయలేదు. ఆంగ్లేయుల యుద్ధపుటోడల లాగాని తేలిక క్రూరములలో గాని ఏదయు మునుగలేదు. శత్రు నౌక లకు చాలామీదల కలిగినవి. అధునాధును ఒక క యుద్ధ పు క్రూరము ధ్వంసమై యుండును. మరొకదానికి చాలదెబ్బలు తగిలియుండును. రాత్రి జరిగిన యుద్ధములో మనదిప్తాములను జర్మను యుద్ధపు టోడలలో నొకదానిని ముంచివేయు చెప్పుదురు. రెండు తేలిక క్రూరములు నిరపయోగములైనవి. అవి ప్రాయశః మునిగియుండును. జర్మను దిప్తాముల రెన్నిదానికొకదానిని విరమముగ తెలియవు. ఏది చెబుతున్నది జర్మనులచే చాలా నౌకలు మునిగిపోయియుండును

తరువాతి ప్రకటన.

లండను జూన్ 5:—ఆంగ్లేయ నౌకాదళాధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—మనకు మొత్తముమీద ఎనిమిది దిప్తాములు నష్టమైవాడయినవి. మన దిప్తాములు తలపడినప్పుడు “కెంజు” తిరగతి ద్రెసునాటు యుద్ధపుటోడ యొకటి జర్మనులది ప్రేలి తుత్తునులై పోయినది. ఈ మోస్తరుచే మరి యొకటి ఫిరంగిగుండ్రంలను మునిగిపోయినదట. జర్మనుల యుద్ధ క్రూరములలో మూడు ధ్వంసమైపోయినవి. వానిలో ఒకటి (బహుశః “డెప్టెంజు”) ప్రేలిపోయి ముక్క ముక్కలై పోయినది. రెండవది బహుశః “లాబోర్” అయియుండును. దీనికి మన నౌకలు తిరిగి కాస్తీచేసినవి. దీనియంతయులు మున్నగునవి పొడవైపోయి కదిలమెదల కుండెను. మూడవదానికి బోలెడు దెబ్బలు తగిలినవి. జర్మనులది ఒక తేలిక క్రూరము అను దిప్తాములు మునిగినవి. అధునాధును మరెందైనను తేలిక క్రూరములు చెడిపోయియుండును. మరియూడు యుద్ధపుటోడలకు నిమిష నిమిషము దెబ్బలు తగులుచుండగ మాచితిమి. ఒక జర్మను గల మేరై న కూడ మునిగిపోయినది.

చక్రవర్తి సంబంధము.

లండను జూన్ 5:—జర్మనీ న సందర్భమున చక్రవర్తి సంబంధించుచు ఆంగ్లనౌకాదళాధిపతియును అడ్మిరల్ రూజ్ వెల్స్ ఫంబించిన సందేశమునకు బాల్టిచక్రవర్తి గారి కీర్తిని పంపింకము పంపించెను:—మీ సందేశమున కెంతయు సంతసించినది. మీ సందేశము యుద్ధమైన మునుగాను చేసినది. మీ నౌకాదళము క్రూరములను నౌకాదళములకు యుద్ధము: మోతయు కలకలమును గలపరచిరి. క్రూరములగునన నౌకాదళములకు తే నెంతయు నగమయివచ్చును. వారిని చాలామంది నాకు విజయముల వచ్చును. వారందరిు దేశక్షమా ధ్వంసములను పుట్టించిరి. జర్మను నౌకాదళము యుద్ధము పుట్టించిరి. ఎన్నోమందిని దెబ్బలు పుట్టించిరి. అట్టిది కాక వారి యుద్ధములను విజయవంతముగా తిరిగి జూరనిపొంద కుండ, నుండును నుంచుచేసిరి ని తిప్పించుకొనుటకు మెంకము

సంతాపకరము. పనివట్టికప్పుడు శత్రువులు తోక బాడించి పారిపోయినందున మనకు పూర్తియైన విజయము కలుగకపోయినది, మే 31వ తేదీని జరిగిన సంగతులు నాకు నౌకాదళ సామర్థ్యమునందున్న విశ్వాసమును మరింత బలపరుచుచున్నది.

ఆంగ్ల సేనాని రిపోర్టు.

లండను జూన్ 5:—ఆంగ్ల సేనానులగు సర్ జాన్ జల్లికో, డాక్టరు డేవిడు బెట్టిగార్డు తెలిపిన సంగతులవలన ఉత్సాహము కలిగినదని నౌకాదళాధికారులు అమెరికావారి ఆస్పృహయేలేదువారై సంఘమువారికి తెలిసిరి. వారు తెలిపిన సంగతులివి:— జర్మనులు యుద్ధమునకు దిగువరని తలంపుతో మేము శత్రువులసామములకు వెళ్లియుంటిమి. మేము కొద్ది పాటి నౌకలతో జర్మను నౌకాదళము నంతను యెదిరించినను, వారు మామందర నిలవజాలక తోక బాడించి పారిపోయిరి.

ఆంగ్లనౌకాదళము సర్వసిద్ధముగనుండుట.

లండను జూన్ 5:—ఆంగ్ల ఆధికారులు నౌకాదళమున కిట్లు తెలియజేసిరి:— ఒక “మార్ట్ బో” నౌకకప్ప మననౌకాదళమునకు యుద్ధమునకు సర్వసిద్ధముగ నున్నది. “మార్ట్ బో” మాత్రము మరమృతములో నున్నది. మననౌకలు నౌకాదళమునకు వచ్చిన కొన్ని గంటలలోనే బొగ్గు తీసికొని యుద్ధమునకు సర్వ సన్నాహముగ నున్నది.

నావికుల నష్టము.

“క్వీన్ మేరీ” నౌకలోని నలుగురు నావికులు కాపాడబడిరి. తక్కిన యుద్ధనౌకులందరు నష్టమయిరి. “ఇన్విన్సిబిల్” నౌకనానుకుడు, ఒక రెప్పి నెండు రక్షించబడిరి. తిరిగియు నష్టమయిరి. “ఇండిఫేటిగబిల్”, “డిఫెన్సు”, “బ్లెక్ ప్రిన్స్” నౌకలలోని, యుద్ధనౌకు లందరు నష్టమయిరి. వారి యుద్ధ నౌకలోని యుద్ధనౌకులందరు రక్షించబడిరి.

బాల్బురు గారు రాజుగారితో మాన్చుటించుట.

బాల్బురు గారు రాజుగారితో చాలసేపు మాన్చుటించిరి. జర్మను నౌకాదళమునకు యుద్ధమునకు వచ్చుట.

ఆంగ్లేయాదు జూన్ 5:—జర్మను నౌకాదళమునకు యుద్ధమునకు వచ్చినట్లు జర్మను ఆధికారు లొప్పుకొనుచున్నారని తెలు అడ్మిరల్ పియును గారు నౌకలకు వడిసిరి. జర్మను నౌకలలో మొదటితరగతి యుద్ధపుటోడలు, యుద్ధపు క్రూరములు, దిప్తాములు నలుమేరలను ఉండెను. తరువాత మున్న నౌకలకు వైను అడ్మిరల్ పియును గారు నాయముగ నుండిరి. వీరి నాయకత్వము క్రింద నౌకలు సాయంకాలము 5 గంటలకు ఆంగ్లనౌకలతో యుద్ధమునకు దిగినవి తరువాత నౌకాదళమునకు రణరంగమునకువచ్చి రాత్రి తొమ్మిది గంటల వరకు యుద్ధముచేసెను. తరువాత రాత్రి యుద్ధము ప్రారంభమై దిప్తాములకు తీగమైన పోరాటము జరిగినది.

జర్మను ద్రెసునాటు నష్టముగుట.

తమ “వెస్టుఫాలెక్” అను ద్రెసునాటు నష్టమైందని జర్మను లొప్పుకొనెట్లు బెర్లిను నుండి వార్తవచ్చింది

జర్మనులు చెప్పుసంగతులు.

లండను జూన్ 5:—జర్మను లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—“వీజువేడిన” “పామ్యెరను” అను చిన్న క్రూరములు పోయినవి. “స్ట్రాస్ బుర్గ” అను చిన్న క్రూరము కొన్ని టూర్బిడో వడలు కనుమించుట లేదు. “ఇండిఫేటిగబిల్” లోని ఇద్దరును రక్షించితిమి. “నెప్ట్యున్” “అల్బ్రాష్టరు” మున్నగు మూడు ఆంగ్ల దిప్తాములకు ముంచితిమి.

చనిపోయినవారు.

లండను జూన్ 5:—యుద్ధములో చనిపోయినవారిని దెబ్బలు తగిలిన వారిని దెబ్బలు తగులినవారిని ఎక్కింపుకొని దెబ్బపడెదలను, రాకుండాను, యాచుడినకు వచ్చుచున్నది.

రెండు జట్టికలు ధ్వంసముగుట.

జూన్ 1-6 తేదీ సాయంకాలమున దెబ్బకుక్కకు పడెదలను 2 జట్టికలు ధ్వంసమైనట్లు కొంత ప్రాంతములోని యెలవాంతుల్ చెప్పుచున్నారు. దానికి దెబ్బలుతగిలి మండి పోవుచుండెను.

జర్మను ఉద్యోగులు చెప్పుసంగతులు.
యము డేను జూన్ 5:—జర్మను క్రూరము ఎల్వింగు నుండి 3 ఉద్యోగులు 14 నావికులు తీయబడిరి. వీరి నికకు గొనబడిరి. జర్మను నౌక యుద్ధనౌకయే దీనిని ముంచెనని వీరు చెప్పుచున్నారు. జర్మను ఫిరంగుల దెబ్బలవలనే నౌక కలిగి పోయినదని మరియొక యుద్ధనౌక చెప్పెను.

హిందూ దేశపు చుంతిరపంపిన వార్త.
సింలా జూన్ 5:— 36 తేదీని ఇండియానుంతి రాజ ప్రతినిధి కిట్లు తంతివార్తను పంపుచున్నాడు:—

గతనెల 31వ తేదీని తెల్లందు పరమరమున ఆంగ్లజర్మను నౌకాదళములకు యుద్ధము జరిగింది. నాలుగు యుద్ధనౌకలకు మోతుమున ఆంగ్లక్రూరము దళము యుద్ధభారమును వహించెను. ఆంగ్లేయుల పుధానదళములతో చాలకాలము జర్మనులు యుద్ధము చేయలేక పారిపోయిరి. ఆంగ్లయుద్ధనౌకలు రణరంగమునకు దుమికెన తక్షణమే జర్మను నౌకలు తమ స్థానములకు పారిపోయినవి. ఆంగ్లేయుల క్రూరములు మూడు ముంచి వేయబడినవి. యంత్రములు నష్టమైన ఒక క్రూరమును నావికులు వదలివెట్టిరి. దిప్తాములకు లెమిది నష్టమైనవి ఆంగ్లదిప్తాములకు జర్మను వారి ద్రెస్ నాటుకు (ప్రేప్పి) చేసినవి. అగ్నిరక్షములను మరియొక ద్రెస్ నాటుకూడ ముగియుండును. జర్మనువారి యుద్ధపు క్రూరములు మూడింటిలోను ఒకటి ప్రేలి పోయినది. మరియొకటి నిరపయోగమైనది. మూడవదానికి చాల దెబ్బలు తగిలినవి. జర్మనువారి తేలిక క్రూరముల కొకటి అను దిప్తాములు ముంచివేయబడినవి. అధునాధును మరెండు తేలిక క్రూరములైనవి నిరపయోగమైయుండును. ఆంగ్లేయుల యుద్ధనౌకలుగాని తేలిక క్రూరములుగాని నష్టము కాలేదు. రీక్ స్ట్రాగునకు జర్మను నౌకాదళ ద్రెస్ నాటుకు చెప్పిన యంత్రములమీద నౌకాదుద్ధమున జర్మనువారి యుద్ధనౌకాదళమునకు పోరాడినట్లు తెలు కున్నది. జర్మనునౌక లుత్తరమునకు పోవుచుండెను వీరి యుద్ధమునకు ఆటంకము కలిగి వెనుకవేళ్ళుమరలవలసి వచ్చినది. జర్మనుల కనుకూలముగు తరువాత వారి నౌకాదళ మెంతప్రయత్నించుచేసినను, యుద్ధములో జరిగిన సంగతులను బట్టిచూడగా మన నౌకాదళాధికారులు స్పష్టముచున్నది.

బ్రిటిషు ఎడ్మిరల్ వారి ప్రకటనము.

లండను జూన్ 5:— బ్రిటిషు నౌకాదళమునందు ముఖ్యభాగము జర్మను నౌకాదళమును దాకినకొన్ని నిమిషములలోనే జర్మనునౌకాదళము సర్వత్రమును జూచిపోయెను. జర్మనునౌకాదళము శత్రువులతో ఒక సారియే పోరాడి వారినుట్లు వెట్టుటకు వీలులేక పోయెను. కనబడినప్పు దెల్లకవారు పోయి పులుమండిరి. వీకటిబాట గావ్యాపించునంతము ఆంగ్లనౌకలు శత్రునౌకలను వెంటండు మునుదిప్తాములు రాత్రియందు నుశత్రువుల నెదుర్కొని పోయెనట్లు చెప్పెను. శత్రువులను రేవులలోకి దటిమిన వెనుక సర్ వాన్ తెల్లిలో గారు తిగివచ్చి యుద్ధస్థలమున చెడిన నౌకలను వదలగారంభించిరి. గురువారమునాడు యుద్ధము ఏమిచేయుటకును వీలులేదని తెలిసెను, అదివారము నాటికి నౌకాదళము మతల యుద్ధస్థలమై యథాస్థానమున జేరెను. బ్రిటిషువారి నష్టము పూర్తిగా ప్రకటించబడినదనియు క్రొత్తగా చేర్చబడినది గాని తీసివేయబడినది గాని ఏమియు లేదనియు ఎడ్మిరల్ వారి ప్రకటించిరి. మన నష్టముతో నుపోల్చిచూచినను ఇంకెట్లు చూచినను శత్రునష్టము మన నష్టమునకు మించిపోయినదనియే చెప్పవలెను. జర్మను నౌకలలో రెండు యుద్ధనౌకలును, రెండువెద్ద యుద్ధక్రూరములు, రెండు నౌకలఘు క్రూరములు (“విస్ బెడెక్” “ఎల్వింగ్”) తొప్పోకబాటి క్రూరము (ఫాన్ లాబ్) 5 దిప్తాములును, 1 నల్బురై నును పోయినదని నమ్ముచున్నాడు.

ఎడ్మిరల్ హుడ్ గారి మరణముగూర్చి వార్తయు.
వారే ధైర్యసాహసములతో నౌకాయుద్ధము నుపకరిమించి సాగించిరి సర్ డెవిడ్ బెట్టిగారు వార్తసిరి. “ఇండిఫాటిగబిల్” నౌకలోని కెప్టెన్ సర్పెయెను, “ఇన్విన్సిబిల్” నౌకలోని కే గారును “క్వీన్ మేరీ” నౌకలోని ప్రొగార్ల మరణమును గూర్చియు వార్తగొన్న చేసిరి.

దెబ్బలు తగిలిన జర్మను నౌకలు.

యాకుకు తోవకు ప్రాంతములకు దిట్లు తంతి వార్త పంపుచున్నాడు:— బుధవారము రాత్రి జర్మనువారి దిప్తాములు పది తిటికబెట్టు మార్గమున పోయినవి. ఈ నౌకలు దక్షిణముఖముగా వెళ్లుచుండెను. వీరిని నౌకదానికి చాల దెబ్బలు తగిలియుండుటచే తరొక నౌక లొగిపోవుచుండెను.

జర్మనీ నాక లెండుకు తోకబాదించింది?

లండన్ జూన్ 4:—యూరప్ లోని వర్షాన్ని కల్పించే వాడుగా యుద్ధనాకలు గణాంకములను చెప్పినవి. ఇవి “వార్షము” “వేలియంటు” “మలము” “వార్షము” నాకలు. ఇవిరణరంగమునకు ముఖ్యముగా యుద్ధముకొత్తవీరిని చాల్చినది. శత్రునాకలు పారిపోయినప్పుడు ఆంగ్లేయనాకలు పట్ల చూపుతున్న ఆభావంగము కలిగింది. శత్రునాకలు లేనందున శత్రునాకలు కట్టకాంగ్లేయనాకలకు తన ప్రధాన స్థానము నకు రావలసివచ్చినది.

క్వీన్ మేరీ మునుగుట.

మంగుగుండు పాతగ్రీయుండు గదికి నివ్వంటుకొని కేలి “క్వీన్ మేరీ” నాక రెండునిమిషాలలో మునిగిపోయినది.

యుద్ధ కథనము.

దెవ్వాళ్ళు కెప్టాన్ చెప్పే సంగతులు.

కోవెనహేగన బాన్ 3:—కేన్ బర్న్ (దెవ్వాళ్ళు వారిది) అనుప్రేమకుకెప్టాన్ యుద్ధమునకుండ్రాకాచి యొక్కడకు వచ్చెను. ఈదేశికింది సమాచారము తెలియబడుచున్నాడు:—కేన్ హుల్స్ ప్రాంతమునకు 90 ముల్ల దూరమున ఉండగ గొన్ని చిన్న యుద్ధనాకలు (ఆంగ్లేయులవి) కానవచ్చినవి. జర్మనీనారి యుద్ధనాకలు వీనిని వెంజడనముచుండెను. ఆగస్టికముగ ఆంగ్లేయనాకలు పశ్చిమమునకుదిగి బోరుగ ఫిరంగులను బాచేసినవి. కొంతసేపటికి ఉత్తరమున నుండియు పశ్చిమమున నుండియు ఆంగ్లేయులవి చాల కూ) సరులు రణరంగమునకు గుమికి జర్మనీల నెదిరించినవి. ఈలోపున దక్షిణముననుండి జర్మనీనారి పశ్చిమతీరపుర్వమున జర్మనీ యుద్ధనాకలేతొంది తమవారికి తోడ్పడెను. యుద్ధముతోరే పొగచేత కాళిమంతము క్రమ్ముకొనెను. ఫిరంగివ్యూహాలే దిక్కులు మారుమోగి పోయినవి. వాస్తవమున చాచూరమునకు దిన్నను. చూచుచు ఫిరంగి గుంట్లు పడుచుండెను. ఫిరంగుల ప్రాంతవలన భూమి గజగజ నణకి స్త్రీయను తెట్టుపొడ వానినొక నిజరబడలేక పోయింది. తుదకు జర్మనీయులు దక్షిణమునకు పారిపోయిరి. ఆంగ్లేయులు వారిని వెంజడించెరి. అంతలో ఆంగ్లేయనాకలు గొన్ని పశ్చిమముననుండి వచ్చి రణరంగమునకు గుమికగ జర్మనీనాకలకు రెండుభాగములను మంగుగుండుల నెడజల్లెను. చిన్నపెద్ద అన్నియుకలిసి జర్మనీనారిని కీర నాక అండవచ్చును. వారిని ఆంగ్లేయనాకలు తమముందుండెను. జర్మనీనాకలలో కొన్ని ఇటీవల కట్టించినవాడ నుండెను. తరువాత ఆంగ్లేయులవి మరికొన్ని నాకలవచ్చి జర్మనీనాకలమీద అగ్నివర్షము కురిపించెను.

సమద్రము కాంతముగ నుండెను. యుద్ధము జరుగుచుండ ఆ ప్రాంతము చాల వర్షవౌకల పోయినది.

లండన్ జూన్ 4:—నూయోర్క్—జర్మనీ యుద్ధము గురించి అధికారులు ప్రకటించిన సంగతుల వన్నిటిని మనము చేసికొనిన ఆంగ్లేయనాకలకుమీది ఉన్నతోద్యోగి యొకరు అమెరికాకార్ల సంఘాధికారితో సంగతి సందర్భములను తెలుపగా వారు యుద్ధవిషయములపూర్తిగ అమెరికాగారికి మొదట తెలియజేసిరి. “మేము యుద్ధమున కెక్కువమాయమిమిని” వారు నెలవిచ్చిరి ముఖ్యము జర్మనీయుల మోదముచేసి వారి ప్లాన్ ములకు లాగు కొని పోయిన మాట వాస్తవము కాదు మేము కొద్ది పాటి నాకలకు తోడ్పడెముతో వారి నాకలకునుసరితు యెదిరించి వారి యత్నముల కాటంకము కలిగించి తమి వేసితిమి. ఇంకవలన మాకు చాల నష్టము కలిగినది. ఇంతవద్దము కలుచుకొని మేమునుకొంటిమి. మేమెప్పుడోయితో యుద్ధమునకు దిగితిమో ఆయుధములను వెరవేసెమి. మాయుద్ధపు క్రూరులకు నష్టము కలిగిన మాట వాస్తవము. కాని ఏవో మూడు యుద్ధపుటోడలు పోయినంతమాత్రమున మానుకాదాధికారియనకు న్యూకె కలుగకు. యుద్ధము నాలుగు వ్యవస్థలను చాల్చినది. మొదటివ్యవస్థ సాయంకాలము 5 గంటలకు ప్రారంభమై మా కూ)సరులకును, జర్మనీలకూ)సరులకు మధ్య జరిగినది. ఉభయనాకలకును మధ్య ఆరుమైళ్లదూరముండెను. తరువాత ఉభయనాకలకును సత్వరముగ కొత్తనాకలు మద్దతు వచ్చినవి. దీనితో రెండవ వ్యవస్థ ప్రారంభమై. మా నాకలకుండు జర్మనీలవే ముండగ మద్దతువచ్చినవి. జర్మనీ నాకలు మద్దతు రాకపూర్వమే మామూడు యుద్ధపుక్రూరులను ప్రేరిధ్వంసమై పోయినవి. ఇవి ఫిరంగి గుండ్లవలన ప్రేరిపోయినట్లునుకొనుచున్నాడు. కాని దగ్గరండి పోరాడుచుండుటకున ప్రాయశః బూర్జిడోలవలన ధ్వంసమై యుండవచ్చును. అంత నైపుణ్యముతో మన యుద్ధపు కూ)సరులు పనిచేయలేదని తప్పు పట్టవచ్చును. కాని మన నాకలకునంద్రామానునసరించియును యుద్ధమునకు దిగితిమి. మంచుగన్నుండుం అంతవద్దకుకు పోయి యుద్ధము చేయవలసివచ్చింది.

యుద్ధపు టోడలకు పూర్తిగ యుద్ధము జరుగలేదు జర్మనీ ద్రుమనాటును పారిపోవుచుండగా, వెంటతమి యుద్ధము చేయవలసివచ్చింది. ఇదిమూడవవ్యవస్థ. రాత్రి 9 1/2 గంటలపెద్ద నాకలతో యుద్ధమైపోయినది. అగ్నివర్షము కురిపించిన తరువాత పరాతిసేనలవచ్చిపడునట్లుగనే జర్మనీ ద్రుమనాటు అవచ్చి మన పెద్దనాకలమీదపడినది. కాని వారిపోయెత్తుమును కొనసాగలేదు. వాగవదలిన ఒకటూబూడోగొట్టెమును తగులలేదు. ఈఉట్టికి ఉదయముతో అయిపోయినది. అట్టికికేళువుల నాక ఒకటియు రణరంగమునలేదని జర్మిగోగారు తెలియజేసిరి.

జర్మిగోగారి రిపోర్టు వచ్చువరకు ఏసంగతిచెప్పినకు పూర్తిగ తెలిపినట్లు కాదు. “నూరుండ్లె” డ్వాటుయార్డిలలో నలుమెరలవలద్యకుమూ, యుద్ధముచేసినది. మూడుసారులతి నైపుణ్యముతో బూర్జిడోతగలవంద తప్పించుకొనినది. కాని తరువాతబెట్టెలిగిరిది ఇప్పుడాయెడ నాకాశ్రయములో నురక్షితముగనున్నది. ముద్ధారంభమునకు ఒక జర్మనీయుద్ధపు కూ)సరుపేరి తుత్తునియై మునిగిపోయినదని బెట్టిగార్జిపోర్టులన తెలియచున్నది. యంత్రీములు చెడిపోయి మరయుక జర్మనీ యుద్ధపు కూ)సరు మేము కేళువులను తరుమనప్పుడు మొకను దిగబడిపోయినది. మేము తిగి వచ్చునప్పటికి కనుపడలేదు. అది మునిగిపోయి ముండును. దీనివట్టి చూడగ జర్మనీలు రెండు యుద్ధపు కూ)సరులు పోయినట్లు స్పష్టముగుచున్నది. రెండు యుద్ధపుటోడలు పోయినదని జర్మనీలే ఒప్పుకొనుచున్నాడు.

జర్మనీలవి నాలుగుతేలిక కూ)సరులు పోయినట్లు నాకాదళమువారు తెలియజేయుచున్నాడు. తమని ఆరు డిప్ట్రాయర్ల పోయినదని జర్మనీ లాప్పు కొన్నాడు మాకుండు జర్మనీలకే యెక్కువ నష్టము కలిగియుండును. తగినసాత్వముతో రిపోర్టుల తయారుచేసినగాని నష్టమును మేము అంచనా వేయవలయుతోలేదు. జర్మిగోవో చేయునది జర్మనీలు చెప్పుచున్నాడు కాని వారు చెప్పుచున్నవి అవి చేయలేదు. ఒక్కజర్మిగో రణరంగమునకు వచ్చినది. అదైన చాలసేపు యుద్ధము చేసలేదు. చాల దెబ్బలుతిరి తోక బాదించినది మందు దిట్టముగ నున్నందున విమానములవలన ప్రయోజనకారిగ నుండినదనుటకు నీటులేదు. శత్రువు లేమియు అప్పురములు చెయలేదు. 17 అంగుళముల ఫిరంగులు లేపు. ప్రాత్ర ఎత్తుకలేపు. మందు కలన మనకెంతయో నిరోధము కలిగినది. ఇంత నిరోధ మిదివరకెప్పుడును కలిగియుండలేదు. బుధవారము జరిగినట్లు ప్రతిరోజు జరిగిన జర్మనీలకుండు మేమే ఎక్కువగ నష్టమును భరించగలము.

మంగు సంగతు లాంగ్లేయులకే ఉత్సాహకరముగ నున్నవి వారాసంఘమునాడు ప్రాసిరి. గని తగిలి క్రూరు మునుగుట. బ్లావెండ్ మాక్ దీపాలమునకు 50 మైళ్లు దూరపు మన మందుగని తగిలి ఒక కూ)సరు మునిగిపోయినట్లు ఎన్నుజేర్చనకు వచ్చి చేకలవాండు తెలియజేసిరి. శత్రువిమానదళము. కోవెనహేగన, జూన్ 4:—నాకాయుద్ధములో ఎల్ 24 ను మరి 5 జర్మిగోలును, కొన్ని విమానములను పనిచేసినది. ఎల్ 24 జర్మిగోలకు చాలసార్లు దెబ్బలుతగిలి లోపలి గారి పోవుచుండుటచే విమానమునందున్న సానుగ్రీ క్రిందపారకేసి పేల్చులిగ్గు తీరమున దిగకాచిరి. వైమానికులలో చాలమందికి దెబ్బలు తగిలినవి.

చనిపోయిన ఉద్యోగుల జాబితా. లండన్, జూన్ 5:—“ఇండిఫాటిగబిలు,” “థి ఫెక్సు,” “వ్లాక్ ఫ్రీక్సు” యుద్ధనాకలవైచనిపోయిన ఉద్యోగుల పేర్లను నాకాదళమువారు ప్రకటించిరి. 338 గు ఉద్యోగులు మరణించిరి. క్వీన్ మేరీనాకలోని ఉద్యోగులు 4 గుడు ఇన్స్టిలిబు నాకలోని ఉద్యోగులు 2 గుడు మాత్రము కాపాడుబడిరి. “క్వీన్ మేరీ,” “ఫ్లాట్రాసు,” “అల్టెంటు,” “మార్క్” నాకలకుండి కాపాడుబడిన వానికుల ఉద్యోగుల జాబితానూడ ప్రకటించునది.

ఈజాబితా ప్రకారము బ్రిటిషువారు సంఖ్య 43 వీరిలో 8 గు గాయపడిరి. ఇండిఫాటిగబిలు, డి ఫెక్సు, వ్లాక్ ఫ్రీక్సు, టిప్పరీ, టిక్వెర్లెంటు, నోమేడ్, నెస్టారు నాకలలోనివారెప్పుడు సురక్షితపడలేదు. వారియు నాకయందు చనిపోయిన వారు 26 గుడు, గాయపడినవారు 27 గుడు, తదితర నాకలకుండు చనిపోయినవారు 115 గు, గాయపడినవారు 76 గుడుఉండిరి.

నీడిజా నాక. కోవెనహేగన బాన్ 5:—ఆంగ్లేయనాకలతో తరుమలకును 1-5 తేదీని ఫీకోకు 38 మైళ్ళ వర్షియను నీడిజా అను జర్మనీ యుద్ధ క్రూరు కానవచ్చెను. ఈనాక చాల ప్రమాద స్థితియందుండెను. వెలక భాగమున రెండు పెద్దకన్నములు పడినవి.

వారియగు నాక. లండన్, జూన్ 5:—వారియగు నాక యుద్ధమున నెట్లు చరించినదో డేవనుబోర్టుకు చేరిన ఈ నాకయందలి వారుచెప్పిరి. సాయంకాలము 6 గంటలకినాక యుద్ధమున ప్రకటించెను. జర్మనీ వారి యుద్ధనాకా పంపుల మధ్యయన వారియగు, దధియన నాకలు చిక్కుకొనినవి. శత్రువులతో తీరముగ తలపడబడినవి. కొన్ని నిమిషములయందు 50 వేల పున్నావో పగిలిపోయెను. వారి యగునాక పెక్కురంధ్రములుపడి, ప్రమాదవశయందుండెను. జర్మనీయులు విడవాయు ప్రూరికములగు గోళముల నాంగ్లేయులవైవేసిరి ఈ అసమాన యుద్ధము అద్భుతవశము కలన త్వరలోనే నుగిసిపోయినది. 17 నిమిషములయన పిమ్మట నాకలోనికి నీరు కచ్చుచుండెను. నాకు లే నీటిని యంత్రసాధనములవలన వైతిసేక ముందుండిరి. తుదకొకస్ట్రీక దురచ్చి ఈనాకలోని గాయపడిన వాంకుల తరగ నేకిండు కొనెను. 48 గంటలకాలము త్రాకుతో వాయునాక నీన్నుకొనిపోయిరి. త్రాకు కొనివేయగనే వాయున మునిగిపోయినది. జర్మనీవారి డ్రెడ్ నాటు లెతుక డిప్ట్రాయరు తిరుకదియున తమనాక నెదురించినది వీరు జెప్పుచున్నాడు.

వారైన్సులు నాక. యుద్ధాంగమున కూ)సరులకు నాలుగు యుద్ధనాకలు తోడ్పడినవి. వీటిలో వారైన్సులు యుద్ధనాకల పుధమున చాల స్థానునీయుముగ పోరాడెను. జర్మనీనారియుద్ధనాకల రెంటి నీనాకముంచెనా కాకుకలక. ఈకాలుగు యుద్ధనాకలకుండి సహాయ మొనరించు చుండుటచేతనే యుద్ధపుకూ)సరులలోని వాకలేపులకు స్వల్పముగ హాని కలిగినది. తేకపోయినవో వారి కధికమగు పుమాదము చాటిలియుండును.

హిందెకుబర్లు ముంపబడుట. తాము ముట్టడించిననాక హిందెకుబర్లు అని వాకలేపుల నమ్ముకము. ఈనాక నాలుగుసార్లు బూర్జిడోతే కుదగగొట్టబడినది ఒక్కొక్కసారి ఒకకొయ్యపొడవున నీరువైకి ఎక్కుచుండెడిది. వాగగొట్టుముల్పుయు నిండువరకును ఈనాక ఒంగియుండి పిదప మునిగిపోయెను.

“దాన్సు” డెప్ట్రాయరు గతి. లండన్ జూన్ 5:—సంగతి సందర్భములు తెలియరాని మూడునాకలలో “దాన్సు” అనునది యొకటి. “దాన్సు” అను డెప్ట్రాయరుగారిని 6 గురు గాదికులు విచార్ అను దెవ్వాళ్ళు నాకలోనకి, హాల్ రేవునకు దిగిరి. వీరి కున ఆ డెప్ట్రాయరు గతి కొంతసేరకు తెలియచున్నది. విచార్ యందలి నానికుల్లిలు చెప్పచున్నాడు:—బుధవారము నాకు సాయంకాలము జర్మనీ కూ)సరు మునుచుండుట కనుబడినది. చుట్టింత సేపటికి ఇంకొక కాక తలలముచుండినది రక్షింపుడని కేకలు వివబడగా విచార్ లోని వానికులు ఒకచిన్నపడిరను బుపి “దాన్సు” నందలి 7 గురు జనులను రక్షించిరి “దాన్సు” నుమారు 5 గంటల క్రితము బూర్జిడో చేయబడెను. ఆ డెప్ట్రాయరు అధిపతికి ఇదివరకే కాలు గిరిపోయియుండెను. అతిమితననాకతో పొడ మునిగిపోయెను. దాన్సునందలి అన్ని సమృద్ధులు (ఒక ఫిరంగివ్య) అన్ని ప్రీతియై పోయినవనియు ఆ ఫిరంగిలో డెప్ట్రాయరు అధిపతియు ముట్టుబడ్డలు చాలకాలము పోరనియు మార్క్కునుండి రక్షింప బడినవాడు చెప్పిరి.

“దాన్సు” నాకాదళము. లండన్ జూన్ 5:—నాకాయుద్ధమునకు “దాన్సు” డెప్ట్రాయరు విషయము ముఖ్యముగా పేర్కొనదగి యున్నది. దానికెదురుగా ముట్టుకు జర్మనీ డెప్ట్రాయరులుండి దానివై అగ్నివర్షమును కుటిసించుచుండెను. అంత శత్రుదళమున్నను, “దాన్సు” భయపడక ధ్వంసనావాపకతో ముందుకుపోయి రెండుశత్రు డెప్ట్రాయరులను బూర్జిడో చేసెను. ఇది నిమిషములైన వెనుక “దాన్సు”కు రెండుబూర్జిడో తగిలి అది వెంటనే మునిగెను. దానికుండి బ్రతికినవారు ఒకమూలమువై సమాద్రమున దోచుచుండి యుద్ధము జూచుచుండిరి. ఒక్కొక్క పెద్ద అగ్నిగోళము ఒక్కొక్క శత్రు డెప్ట్రాయరును ముంచుచుండెను. ఇట్లుకేత్ర డెప్ట్రాయరులై యొక మునిగిపోయియుండెను. జర్మనీ సత్వైకము తోరుకదనిచేసెను. కాని బ్రిటిషు వారి పెద్దనాకలగులం వారిలో అనేకములు మునిగియుండునని మార్క్కులోని వారుచెబుచుండిరి. ఒక్కొక్కసారి ఒక్కొక్కయును మాత్రమే ముట్టడింపరలెనని జర్మనీలకు నియామక మొనర్చుకొనినటుల గానవచ్చు చున్నది. చాల రోజులకు యుద్ధనాకలు కొన్ని కూ)సరులకు ఆంగ్లేయుల కాలూకా క్రూరునాక బాని చాత్రమే ముట్టడింపటం కొందరు జూచిరి.

THE GREAT WAR.

Great Naval Battle: Germans Driven Away.

HEAVY LOSSES ON BOTH SIDES.

Most Notable Victory Since Trafalgar.

BRITISH VESSELS FIGHT MOST DARINGLY.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

British and German Fleets Engaged off Denmark.

Many Warships Sunk.

LONDON, June 5.

An official statement announces that a naval engagement took place in the afternoon of the 31st May off Jutland. The battle was borne by the battle-cruiser fleet with some cruisers and light cruisers supported by four fast battleships. Among these the losses were heavy. The German battle fleet, aided by low visibility, avoided a prolonged action with our main forces, and soon after these appeared on the scene the enemy returned to port, though not before receiving severe damage from our battleships.

The battle-cruisers "Queen Mary", "Indefatigable" and "Invincible" and the cruiser "Black Prince" were sunk. The "Warrior" was disabled. She was towed for some time and had to be abandoned by the crew. It is known that the destroyers "Tipperary", "Tribal", "Fortune", "Sparrow Hawk" and "Ardent" were lost, and six others are unaccounted for. No British battleship or light cruisers were sunk. The enemy's losses were serious. At least one battle cruiser was destroyed and one seriously damaged; one battleship is reported to have been sunk by our destroyers during a night attack; two light cruisers were disabled and probably sunk. The exact number of enemy destroyers disposed of cannot be ascertained with any certainty, but it must have been large.

Sinking of the "Queen Mary."

It is stated that the "Queen Mary" sank in two minutes, an explosion having occurred in the magazine.

Official Announcement.

The Admiralty announces that we lost altogether eight destroyers. One enemy battleship of the "Kaiser" class was blown up in an attack by British destroyers. Another dreadnought battleship of the "Kaiser" class is believed to have been sunk by gunfire. Of the three German battle-cruisers, two of which are believed to have been the "Derfflinger" and the "Lützow", the one was blown up and another was heavily engaged by our battleships. She was seen to be disabled and stopped. A third was observed to be seriously damaged. One German light cruiser and six German destroyers were sunk, and at least two more German light cruisers were seen to be disabled. Repeated hits were observed on three other German battleships. Finally a German submarine was rammed and sunk.

German Losses Heavier than British.

A statement issued by the Admiralty says that when the main body of the British fleet came into contact with the German High Seas Fleet a very brief period sufficed to compel the latter, already severely punished, to seek refuge. This was possible, as, owing to low visibility and mist, the Grand Fleet was only able to get into momentary contact now and then and no continuous action was possible. The pursuit continued till light wholly failed, but British destroyers were able to make a successful attack during the night. After driving the enemy into port Sir John Jellicoe returned and scoured the main scene of action in search of disabled vessels. By noon on Thursday it was evident that nothing more could be done and the fleet returned to its base, re-fueled and was again ready for sea by Sunday evening. The Admiralty states that the British losses have been fully stated, and there is nothing to add or subtract. The Admiralty has no doubt that the German losses were heavier, not merely relatively but absolutely. There is the strongest ground for supposing that the German losses include two battleships, two dreadnought battle-cruisers of the most powerful type, two of the latest light-cruisers, namely the "Wiesbaden" and the "Elbing," a light-cruiser of the Rostock type, the light cruiser "Frauenlob," at least nine destroyers, and a submarine.

King's Message to The Fleet.

H. M. King George, replying to a loyal telegram conveying birthday congratulations from Admiral Jellicoe, says:—"I am deeply touched by your message which reaches me on the morrow of a battle which has again displayed the splendid gallantry of the officers and men under your command. I mourn the loss of brave men, many of whom were personal friends. They have fallen in the country's cause. I regret even more that the German High Seas Fleet, in spite of heavy losses, was enabled by the mist to evade the full consequences of an encounter which it has always professed to desire but for which, when the opportunity arrived, it showed no inclination. Though the enemy's retirement immediately after the opening of a general engagement robbed us of the opportunity of gaining a decisive victory, the events of May 31st amply justify my confidence in the value and efficiency of the fleets under your command."

A High British Admiralty Official's Statement.

LONDON, June 5.

NEW YORK.—The first, accurate and detailed account of the battle off Jutland has been given to the American public by the Associated Press of America which received description from a high official in the British Admiralty

who had studied all official reports. "We were looking for a fight" he said and the story of our fleet having been deceived by Germans is sheerest nonsense. Indeed in a word, we with an inferior fleet engaged the entire German fleet, interrupted their plans and drove them back to harbour. In this way we sustained heavy losses which we had expected but we also attained the expected results. I must admit that we had an extremely hard luck with our battle-cruisers but the loss of three great ships in no way cripples our control of the sea. The battle had four phases. The first opened at three o'clock in the afternoon when our battle-cruisers at a range of six miles joined action with the German battle-cruisers. The second phase was the speedy arrival of battleships on both sides. The Germans arrived sooner than ours, but before that our three battle-cruisers had been blown up, it is supposed by gunfire, but possibly they were torpedoed in such close range fighting. Our battle-cruisers might be criticised on account of bad tactics, but our fleet following the traditions of the Navy, went out and engaged the enemy, and the weather made them do so at close range, thirdly the engagement between the battleships was never more than partial. It included running fight as the German dreadnoughts fled towards their bases. All big ship fighting was over by quarter past nine and then came one of the wierdest features of the battle, as the German Destroyers made attack after attack like infantry following artillery preparation on our big ships. These onslaughts were absolutely futile, not a single torpedo getting home. These attacks ended in the morning and the scene of battle was swept by Admiral Jellicoe's fleet who reported that not a single enemy vessel was in sight.

Any description can be only fragmentary pending Admiral Jellicoe's report. An amazing incident occurred when the super-dreadnought "Marlborough" steamed into a veritable hornet's nest of submarines, and skillfully avoided three before she was hit but she is now safely in harbour. Early in the engagement according to Admiral Beatty's report a German battle-cruiser after having been hotly engaged blew up broke in two and sank. The British pursuing fleet left behind them another German battle-cruiser 'hors de combat', when they returned she was missing and must have sunk. This accounts for two enemy battle-cruisers and the Germans admit the loss of two battleships.

The Admiralty has reported the sinking of four German light cruisers and the Germans have acknowledged the loss of destroyers. There is best hope that the German loss was even greater but we do not intend to make estimates until we have complete official reports based on absolutely certain evidence. Zeppelins did not play the part attributed to them. Only one appeared and it remained in action a very brief time and retired under heavy fire badly damaged. The weather was such that it was doubtful if any aircraft would have been of much service. The enemy sprang no surprises. There were no seventeen inch guns and no new tricks. This bad weather was the hardest luck our fleet has yet encountered. Nevertheless with fight like Wednesday's action every day we could stand loss much better than the Germans. The Associated Press adds "Future details will be much more heartening for Britons."

British Commander's Report.

The Associated Press of America is informed that the Admiralty that the latest reports from Sir John Jellicoe and Sir David Beatty have caused a feeling of elation. They may be summarised as follows:—"We went out within the enemy waters seeking a fight. Our inferior fleet engaged the entire German battle fleet and forced them to return to harbour and abandon any enterprise they may have contemplated."

The Number Killed.

LONDON, June 5.

The Admiralty has issued a list of 333 officers killed including all on board the "Indefatigable" the "Defence" and the "Black Prince", only four of Queen Mary's Officers and two of the "Invincible's" were saved.

List is also published of 43 petty officers and men eight of whom are wounded saved from the "Queen Mary" "Invincible" "Fortune" "Ardent" and the "Shark." None were saved from the "Indefatigable" "Defence" "Black Prince" "Tipperary" "Tribal" "Nemad" and "Nestor". There were 66 dead and 27 wounded on the "Warrior" and 115 killed and 73 wounded on other ships.

Death of Admiral Hood.

Sir David Beatty, reporting the death of Admiral Hood, says that he led the division into action with the most inspiring courage. Sir David Beatty mentions with extreme regret the deaths of Captains Sowerby of the "Indefatigable" Cay of the "Invincible" and Prowse of the "Queen Mary."

The Casualties.

It is officially announced that four ships midshipmen from the "Queen Mary" have been saved, and all other officers lost. The Commander of the "Invincible" and a lieutenant have been saved and all others lost. All the officers of the "Indefatigable," the "Defence" and the "Black Prince" were lost, and all officers of the "Warrior" were saved.

TELEGRAMS.

British Battle Fleet Prepared.

The British Admiralty is informed officially that the entire British battle fleet, except the "Marlborough," has coaled and had been refitted for sea service within a few hours of its return to harbour.

First Lord and the King.

Mr. Balfour had a prolonged audience of the King to-day.

Whole German High Sea Fleet Engaged.

AMSTERDAM.—A most important admission is made in a Berlin semi-official statement that the whole of the German High Sea Fleet was engaged in the Skagerrak naval battle. Vice-Admiral Scheer commanded the German forces which also included in order German ships of the line, battle-cruisers and all the light units of the North Sea, and also destroyer and submarine flotillas. Vice-Admiral Hepper commanded the reconnaissance forces, which first gave battle to the British battle-cruisers and light cruisers at five in the afternoon. Subsequently the whole fleets participated in the day-battle, which lasted till nine in the evening. Then a night battle developed, being in the nature of severe destroyer attacks.

Germans Admit Loss of Dreadnought.

An Associated Press wireless from Berlin, intercepted in London, says that the Germans admit the loss of the dreadnought "Westfalen."

German Admission and Claims.

A German communique admits the loss of the small cruisers "Wiesbaden" and "Pommern," while the small cruiser "Frauenlob" and some torpedo-boats are missing. It declares that Germans picked up the two sole survivors of the "Indefatigable", and that three British destroyers were sunk, including the "Nestor" and "Aleaster."

Picked up German Officers.

LONDON, June 5.

YMUDDEN.—Three German officers and fourteen men belonging to the German cruiser "Elbing" have been picked up and brought in. They state that the "Elbing" was rammed and sunk by another German warship, but one officer says that the "Elbing" was split by the firing of her own guns.

Why the Germans Fled.

Information received in Edinburgh states that four battleships of the Grand Fleet which appeared at the critical juncture in the battle were the "Valiant," the "Barham," the "Malaya" and the "Warspite." The fight then assumed a different complexion. The British crews were most disappointed when the enemy fled and the British at daybreak had to return to their bases, the enemy having disappeared.

Damaged German Destroyers.

*Reuter wires from Copenhagen that ten German destroyers passed the Little Belt on Wednesday night, travelling southward very slowly. One was so damaged that she was unable to proceed until she was fetched and taken in tow by an undamaged destroyer.

Enemy's Aircraft.

LONDON, June 5.

COPENHAGEN.—L 24 and five other zeppelins, with several aeroplanes, took part in the battle. L 24 was hit several times. She lost much gas and staggered to the Schleswig coast by throwing everything overboard. Many of the crew were wounded.

Two Zeppelins Destroyed.

Copenhagen fisherman saw two Zeppelins destroyed off the west of Denmark in the afternoon of June 1st. They had been shot and were on fire.

Survivors and Dead

Taken to Holland.

LONDON, June 5.

Dutch tugs and trawlers are arriving at Rotterdam and Ymuiden and Hook of Holland with small numbers of dead and wounded and unwounded picked up from the naval battle.

COPENHAGEN.—The German battlecruiser "Seydlitz" was sighted on June 1st 38 miles west of Fanø pursued by British warships. The "Seydlitz" was badly damaged all over and had two great holes after.

Account of the Battle.

By Captain of a Danish Steamer.

LONDON, June 5.

COPENHAGEN.—The Captain of the Danish steamer "Naesborg," who has arrived here, witnessed the battle off Jutland. He says that he was ninety five miles west of Hanstholm when a few small British warships appeared, pursued by the German fleet. Suddenly the British ships turned westward heavily shelled, and a few minutes later many British battle-cruisers appeared from the west and north. They attacked the Germans, who were reinforced by numerous warships coming from the south along the west coast of Jutland. A very fierce fight began. The sky was filled with smoke and the sea was in an uproar. Shells were falling around the "Naesborg," which was several miles away, and, owing to the violence of cannonade, her crew were unable to stand on the deck. At length the Germans fled southwards, the British pursuing them. Suddenly several British warships appeared from the west and the German fleet divided, scattering mines. The Captain of the "Naesborg" states that the German fleet numbered forty-five, including vessels of the largest type. The British fleet pursuing the Germans numbered eleven, and subsequently eight other British ships appeared, firing heavily. The sea was smooth. Many sailing ships passed through the firing line.

Fishermen who have arrived at Esbjerg state that they saw a cruiser sunk by a mine fifty miles North-west of Blavendshuk lightship.

The "Golconda" Sunk.

LONDON, June 5.

The British steamers "Golconda" and "Elmgrove" have been sunk. The "Golconda" was bound for Calcutta when she was sunk. Five of those on board are missing.

TELEGRAMS.

LONDON, June 5.
130 of those on board the "Golconda" have been landed. Four are missing including stewards.

The "Shark's" Plucky Dash.

LONDON, June 5.
The fate of the destroyer "Shark," one of the three hitherto not accounted for, has been cleared up by the landing at Hull from the Danish steamer "Vidar" of six survivors of the "Shark." The "Vidar's" crew state that on Wednesday evening they saw a German cruiser sunk, and later a large vessel on fire. They heard cries for help, and lowered a boat and picked up seven men from the "Shark," which had been torpedoed five hours previously. Her Commander, who had his leg blown off, went down with his ship. The survivors of the "Shark" state that everything on deck was swept off by gunfire, except one gun, which the commander and two men worked to the last.

One of the most stirring episodes in the naval battle was the destroyer "Shark's" plucky dash into an overwhelmingly powerful foe. A survivor said that they saw two columns of German destroyers right ahead, and the "Shark" went at full speed between the lines, and torpedoed a couple of the enemy, one on each beam, while under the hottest fire. After ten minutes, the "Shark" was hit by two torpedoes and sank immediately. The survivors spent five hours on a raft, watching the battle. The enemy losses in destroyers must have been very great, for whenever a big shell hit one she went down like a stone. The German submarines were very busy, but the survivors thought that many were sunk by British big ships over-running them.

The Germans seemed as far as possible to concentrate their fire on one ship at a time. Observers saw five of their battleships and battle-cruisers firing at one of our cruisers.

The "Warrior's" Fight.

The story of the "Warrior's" fight is told by the survivors who have arrived at Devonport. She was engaged at 6 o'clock in the evening, and the "Defence" were between two lines of German battleships, and were severely handled. After a few minutes, the "Defence" was blown into the air, and the "Warrior" was badly riddled. The enemy used gas shells, which were most suffocating to the British. Fortunately, the uneven contest was short, the Germans retreating. After seventeen minutes, the "Warrior" began to fill with water, and the crew started pumping. Ultimately an auxiliary ship came up, and took off the wounded. The "Warrior" was towed for forty-eight hours and foundered shortly after the tow rope had been disconnected. The survivors said that the "Warrior" was commanded by five German Dreadnoughts and twenty destroyers.

A Notable British Success.

Fuller reports of the naval battle have had a most inspiring effect, as proving that the British scored a success, which the "Morning Post" describes as the most notable victory since Trafalgar, remarking that though less decisive, it may have results almost equally momentous. The "Morning Post" adds: The salient fact is that the German High Seas Fleet was completely out-fought and chased in a disorderly retreat into its ports. Other experts are almost equally optimistic. Mr. Archibald Murray says that German hopes of interfering with the blockade and the movements of troops must now be abandoned, while it will be impossible for the German Fleet to act on the offensive in the Baltic for weeks. Thus the right wing of the Russian Armies has been secured.

British wounded who have arrived at various ports are most cheerful and exultant. A telegram from Ymuiden says that German sailors brought in on a Dutch trawler smiled when they were shown reports of the great German victory and said: "Unfortunately we know better adding that the loss on both sides was heavy, but that the strategic advantage was overwhelmingly on the British side."

Latest Details.

Further details of the sea fight are given in the "Scotsman," which says that when the British battle cruisers attacked, the Zeppelins moved continually overhead and apparently reported that the British Grand Fleet was not yet in sight. The German battle fleet then closed in and the battle raged for two hours till further aerial information caused the Germans to flee southwards. The British battle cruisers had barred the way, but immediately Sir John Jellicoe established touch with the enemy, he sent a message to Sir David Beatty to retire. The sudden alteration of the enemy's course as he started to flee exposed the "Oger" to the fire of a score of ships for ten minutes, and it was marvellous that she survived the unprecedented volume of fire. The astonishing feature of the surviving battle cruisers is the negligible damage from the heaviest German guns. Our light cruisers were far superior to those of the enemy, which at the outset of the action were beaten back in confusion. Three of the latter were lost and driven on to mines, the laying of which was one of most heroic exploits of the action. Our destroyers fought with sublime daring and courage, as the loss indicates.

The "Hindenburg" Sunk.

Survivors are convinced that the battleship on which they made a massed attack was the "Hindenburg." She was struck successively by four torpedoes. Huge columns of water spouted into the air along her hull, tearing her to pieces. She heeled till her funnels were level with the water, and then sank.

The "Warspites" Good Work.

Among the four British battleships associated with the attack on the "Hindenburg," the "Warspite" was most prominent, and it is stated that she sank two Germans. The destruction which she and her consorts gave to the battleships probably accounted for the slight damage done the survivors of the latter.

Excess-Profits Tax.

LONDON, June 5.
Commenting on the suggestion made by a shipping correspondent that excess-profits tax should be applied to companies registered in Crown Colonies, the "Times" says that some of such companies have to face the competition from companies that are not

subject to the tax. Regarding the position of Indo-China Navigation Company, the "Times" remarks that it would be anomalous if owing to the transfer of Head Office to China it escaped tax, while another company maintaining somewhat a similar service in the Far East that remained in London was called upon to pay.

France.

Germans Still Attacking Vaux.
Swift Retribution for an Air Raid.

LONDON, June 5.
PARIS.—Last night's communique reported intense artillery fighting on the left of the Meuse. German preparations for an attack on Hill 304 were stopped by our curtain of fire. The enemy on the right of the Meuse continued to bombard the Vaux and Damloup region especially Fort Vaux. An attack launched north-west of the fort at three in the afternoon was stopped by machine gun fire. Our heavy guns severely damaged three German batteries in the Gouliere wood. A German aeroplane squadron at noon dropped bombs on Toul killing six persons and wounding ten. A French air squadron pursued the raiders felling one in the French lines and two others in the German lines.

Two British Generals Disappearing

LONDON, June 5.
Sir Douglas Haig in last night's communique says that Generals Mercer and Williams who were inspecting the front trenches yesterday during a bombardment are missing. Hitherto about 250 Officers and 250 men have been saved from the sea-fight. Among the victims are Rear-Admiral Arbuthnot and Midshipman Scott, eldest son of Sir Percy Scott, both of whom were on the "Defence."

Twenty Six British Aeroplanes Bomb Points.

LONDON, June 5.—Sir Douglas Haig in last night's communique says: A Squadron of twenty six British aeroplanes yesterday bombed some points of military importance doing considerable damage. One machine was brought down by gunfire in enemy's lines but the remainder returned safely. Hostile aircraft were inactive. There was increased activity on the whole of our front last night. Two hundred Germans north of Etricourt after a heavy bombardment attacked trenches but were driven back with considerable loss. Two small British parties near Serre entered German trenches, killed some of the occupants and returned with slight loss. Two more parties at Monchy-au-Rois and Neuville entered enemy lines causing loss and bringing back prisoners. There was reciprocal artillery activity to-day. The situation at Ypres is not materially changed. We remain on ground gained by yesterday's counter-attacks.

Paris Bulletin.

LONDON, June 6.
PARIS.—This afternoon's Communique says:—Enemy attacks at night northwest of Vaux fort were completely checked. All assaults between Ford and village of Damloup were also smashed. Violent attack on Vaux fort was held up by garrison, despite the enemy's extensive use of liquid fire. Bombardment was very violent in Thiaumont-Douaumont region and intermittent on the left of the Meuse.

Greece.

Allies Occupy Port Customs.

LONDON, June 5.
SALONIKA.—The Allies have occupied telegraph offices, prefecture and port customs, simultaneously taking extensive precautions to prevent the possibility of opposition. Commanders of the gendarmes and police have been relieved of their functions and martial law has been proclaimed.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, June 5.
The following telegram has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State, dated London, 3rd June:—

The British engaged the German High Sea Fleet off the coast of Jutland on the 31st May. The brunt of the fighting fell on the British battle cruiser fleet and some cruisers and light cruisers supported by four fast battleships. The German battle fleet avoided prolonged action with the British main forces and, soon after these appeared upon the scene, returned to port. The British lost three battle cruisers sunk, one cruiser abandoned disabled, and eight destroyers lost. One German dreadnought battleship was blown up by British destroyers and another German dreadnought is believed to have been sunk by gunfire. Of the three German battle cruisers one was blown up, another was seen to be disabled and stopping, and the third seriously damaged. One German light cruiser and six German destroyers were sunk and at least two more light cruisers disabled. The British lost no battleships and no light cruisers.

From the statement of the Director of the Naval Department in Reichstag it appears that the whole German battle fleet was engaged. They were undertaking a movement toward the north, and the main outstanding fact is that they were checked in their enterprise and had to return to their base. The British naval supremacy was therefore maintained against the maximum German efforts at the Germans' chosen moment.

Another Cable.

SIMLA, June 5.
The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State, dated London 3rd June:—
Sharp fighting took place at Ypres Salient on afternoon of 3,000 yards between Hooge and Ypres-Comines Railway.

The Germans, after a sustained bombardment, attacked the infantry and penetrated the British front trenches at several points, but were repulsed. Elsewhere fighting continues.

The battle round Verdun continues with intensity. The French advanced over 100 yards south of Courrette Wood. In front of Vaux fort, which the German tried to capture at any cost, the struggle attained an unprecedented fury, the assaulting column, mown down by the artillery and machine guns, suffered enormous losses. South of Douaumont Fort the Germans penetrated the southern portion of Callietee Wood. They also penetrated the village of Damloup, of which the French hold the greater part.

The battle in the Italian front becomes continuously more desperate, but the Italians repulsed several violent attacks and maintain their new positions.

The Russians repulsed a German attack north west of Jacobstadt and near Smorgon.

General Smuts reports capture of the German position Mikocheni and enemy retirement on Kikmazi.

Ladies' Committee.

SIMLA, June 5.
Those who have subscribed or sent gifts to the Ladies Committee of the Headquarters branch of the St. John's Ambulance Association will be interested to hear what a boon their help is proving to the sick and wounded. The report for May shows that some four thousand articles of clothing and hospital necessaries, besides two thousand five hundred bandages, were made and despatched. During the month also large quantities of supplies, such as cigarettes, tobacco, soap, safety pins, chocolates and Kesting's powder and numerous gifts of clothing and bandage were received. The donors include amongst others Mrs. P. S. M. Buriton and Mrs. Kitchen (Simla), Mrs. C. Manges (Narayanganj), Mrs. K. Rao (Multan), Mrs. C. A. Bell (Sikkin) and Mrs. P. C. Freeman (Lahore). Further gifts of all kinds, including money, will be most gratefully received. The committee would also be glad to receive old books and magazines to be sent with the clothing to the Hospitals.

Prohibited Exports.

SIMLA, June 6.
A 'Gazette of India Extraordinary' issued this evening notifies:—In exercise of the power conferred by section 19 of the Sea Customs Act of 1878 (8 of 1878) as amended by Act of 12 of 1914 the Governor General in Council is pleased to direct that the exportation from British India of the following goods should be prohibited to all destinations. Steel in bars, angles, rods and shapes of sections, steel blooms, billets and slabs, steel bridge boiler and other plates not under 3 inch thick, steel girders, beams, joists and pillars steel ingots, steel tubes of all description and steel wire. Provided that nothing in this notification shall apply to (1) goods shipped by or for the use of the Crown (2) goods shipped to any Indian port (3) goods required for use or consumption in Native States in India (4) goods shipped for use or consumption during voyage.

The following telegram dated 3rd June, 1916 has been received from "Eye-Witness," Mesopotamia:—Ahwaz, Persia, 31st:—Pakhtiar tribesmen while in flight back to their own country after being defeated by Russians on Turkish frontier in the neighbourhood of Hasr-I-Shirin, were intercepted by our cavalry at the crossing of the Diz River near Dizfall. A number of them were drowned while attempting to swim their horses over the river. Others were disarmed and dispersed and many were stripped naked and looted by local tribesmen.

Bombay.

Monsoon Bursts in Poona.

POONA, June 5.
The monsoon burst in Poona about 12-30 p. m. to-day with heavy rain accompanied by thunder and lightning. The fall was quite different from thunderstorms we have been experiencing during the past week and definitely establishes monsoon conditions here. There has already been an appreciable fall in the temperature.

Violent Fluctuation in Bombay Share Market.

BOMBAY, June 5.
There was considerable excitement in the share market to-day and rates in different concerns underwent violent fluctuations which was intensified at the close on receipt of the news of a naval engagement. Market declined heavily, the sensational feature being a fall in Tata Iron and Steel shares. Centrals declined to Rs. 2115 and Swadeshis to Rs. 1925. Standard declined to Rs. 1212½ and Davids to Rs. 470. Colaba Land and Mill shares closed weak at Rs. 1320 and Crescents declined to Rs. 121½. Fazulbhoy's were weak at Rs. 485 and Indore Malwas at Rs. 286¼. Madhows declined to Rs. 1412½ and Currimbhoy's declined to Rs. 253½. In Bank shares, Bank of Bombay was steady at Rs. 1542½ and Bank of India at Rs. 70. In miscellaneous shares Bombay Burmahs were firm at Rs. 930 and Tata Iron and Steel (ordinary) weak at Rs. 165 and (deferred) declined to Rs. 615 but closed at Rs. 635. Tramways were firm at Rs. 260. 3½ per cent Government paper was quiet at Rs. 80 and small pieces were at Rs. 80½ for buyers.

Calcutta Market not Affected.

Unlike Bombay share market the market here was unaffected as the news of naval engagement was not received until after 8 p. m. owing to delays in transmission.

POONA, June 5.
The Senate of the Indian Women's University has finished its labours. Almost the whole of the morning and evening sessions of the Senate on Sunday was taken up by the discussion regarding the curriculum of studies. It was decided to admit in the first year class passed matriculates of other Universities and those that would pass the Entrance Examination to be held by the Syndicate. An application for affiliation of their Mahila Pathshala was received from the Mahilashram and after due consideration the necessary permission was granted to the Mahilashram to open their college terms being the same as those laid down by the University of Bombay. The college course will extend to three years there being an examination at the end of each year in the three years course. There will be four compulsory and one voluntary subject. It is expected that the college at Blouge will begin work on 20th June.

కమ్మతావుల వెదచల్లునది సువాసనద్రవ్యరాజము

ఆటోమోటార్ బహుమతి

ఆటోమోటార్ బహుమతి కలిపివడికాదు. గుంధపున్నముల రసము. నాలుగునిండువుల
చేతిగుడ్డపై కలిపివడివో ఎంత మనోహరముగనో యుండును. జీవతానిలయము నందంత
కానందము గలిగించగలను.

కల చిన్న పీసా 1-కి	...	0-8-0
,, మధ్యరకం ,,	...	0-12-0
,, పెద్దపీసా ,,	...	2-0-0
గుంధ కాళ్ళ ,,	...	0-1-0

వి. పి. చార్జీ ప్రత్యేకము.

సోలుపింట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
నెం 1:5 నామూనా సీదు, బొంబాయి

మదరాసు ఏజంట్లు:— మొహతా పురుషోత్తం మూర్తి
నెం 29, నామూనా సీదు, బొంబాయి

వజ్రగుళికలు:—ధాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్తపుష్టియు సరఫమిత్వము కారణ
ములు లక్ష్మపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాయామమువలనను,
జీతేంద్రియత్వమువలనగలుగును. వ్యభిచారము సుఖరోగములు, దుర్భాషసములు, విశ్రాంతిలేకుండుట,
20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి రూ. 1-0-0 అమృతాంజనము డిపో, 7, తింబుశ్చేప్పిడి, మదరాసు.

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

లోకప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా

ఈ మురబ్బా సాలామిసిరి కాదని రక్షాపురమువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యివ్వబడును. అట్లు
నిజప్రకారము నిరూపించుకొనినచో లోకప్రసిద్ధముగా పొందగలము. దుర్భాషసముల పాలములోనే ధాతుపుష్టి
కలిగినవారికి మృత్యుకాకలెదు బహిరంగ, మాణికాలమునకు గుళికలు వనభింతురు. ఈ సాలామిసిరి
మాత్రపు సేవించినయెడల అట్టి గుళికలు తొలగిపోవును. బహిరంగమునకు లయ శ్రీకాంతుమను చిం
కలము నుభయము జీవించును.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బావల్ల ధాతుపుష్టికలుగును, వ్యర్థస్థితితము నునున, ధాతువు
ముత్రముతో కలిసిపోవుట మానున, నీగుళికలు మానున, బహుమత్యవ్యాధి మానున, విశేషబలము
కలుగున, రక్తము స్పృశియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కని మలవిసర్జనమగును. సాలామిసిరి
అనంత బలకాంతిపండు. ఇది కాబూల్, కాండహార్ జేతెములలో వైరమియ్యది. అక్కడి జనులు
ఈమందు ఒకేమనగా తినటంబు మనదేశపు 4 గుర మనమ్యుల బలము ఆదేశమున ఒకను పికి గలను. మొరబ్బాను
సేవించి నుంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడి యున్నది. 1 డబ్బాకు 15 రోజులు ఉపయో
గించిన దానివల్ల పూర్తిగ గుణము కలుగును. 2-రి డబ్బాను ఉపయోగించినచో జ్వరగర్భము వరకు గుణ మిచ్చును.
అకపాత పరీక్ష: వార్షికముతో పంపబడును.

15 తులాల, డబ్బీ కల రూ. 2-0-0. తేపాలపురపు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.
డి. మన్నాలాల్. ఢిల్లీ వైద్యులు, నె 5, అవస్థ్యరోడు, బెంగళూరు సిటీ.

ఆయుర్వేద ఔషధములు

అగస్త్యులవారి శ్రావణములు.

“అందఱునకు బూరకాళ్ళ తక్షణ పరిహార”

7 పూటలలో నుంచుకొను. నిష్ఫలమైనది. ఇంకా
మేహవారినోవ్వలు, వాయువులు, వాపులు, నూతన నిలకడ
కీళ్ళనోవ్వలు, తిమింగి, అంగుష్ఠ కటివారిములు, చిరకాపు
నదుమనోవ్వలు మొదలగు వాల్ల కిచ్చుకొని మిడియే? పుచ్చు
కొనిన వెంటనే గుణము తెలియగలను. వెల రూ. 8-8-0.

“నర్వమేహకుష్ట కురారము”

ఈ ఔషధము, మేహవైశ్యజాతియచ్చులు, గజచర్మ
ములు, కాళ్ళచేగులు, ముక్కు, చెవులు, కండ్లు మొదలగు
అంగములను తొలగినెడిద్రులు, అడ్డఱులు, బిళ్ళలు, నవ్వాలు
నంబంధముల కొలుకులు, పిట్టకు దివ్యాత్మకము. రక్తకుడికి
రాజునడిచి. 10 రోజులలో అపరిమితమైన గుణ మిచ్చును.
10 రోజులకు, వెల రూ. 5-0-0 5 రోజులకు వెల రూ 3
వైయోమధములచే గుణములేనియెడల సొమ్ము వాపను
పంపబడును.

ఈ వైయోమధము క్రిందిపుస్తకాలయమున దొరకును.

శ్రీత్యాగరాజశతకీర్తన స్వరావళి

స్వర, తాళ, గమక, సంఖ్యాధానములతో కూడినది
చక్కనితెలుగు రూ. 3-8-0

గ్రంథకర్త “ప్రాచీన సంగీత పుస్తకశాల”

8/12, ఆలంకారపల్లెప్పిడి, తిరువల్లిక్కేడి, నడరాగు

150 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమున కాళ్ళిగుళికును పొందుట స్వాభావిక
మైన కొన్ని విధులను ఆనుసరించుటవలన నే కలుగును. ఈ
ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమున కలగజేసి
శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును ఆయుర్వైద్య: ఇప్పించు
ను. ఈ పుస్తకము ఇవానాగా నీయబడును. పొమ్మ చార్జీ
యు మేమే భరించుకొనవలయు. వెంటనే పొందెడు.
వైద్యశాస్త్ర మునిశింకర్ గోవిందజీ,
అశంకనిగూడెంపాట, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఆపూర్వమైన గంధములు

1. త్రివర్ణప్రదీపి:—టీకా తాత్పర్య విశేషాన్త
నమస్కరిం, అరవీనందీ తెలుగులోకి భాషాంత
రికరింపబడినది ధన్యకాండ 1-0-0
2. త్రివర్ణప్రదీపిక:—అర్థకాండ, మన పూర్వము
కు రాజకీయమయములందు గల ప్రభావమున
దీక్షన వెలుంగగలమును 1-4-0
3. ఆర్యవిద్యారహస్యము:—వచనము 0-12-0
4. ఈశ్వరదర్శనము:—,, 0-12-0
5. సనత్కుజాతి మము:—శంకర భాష్యాంధ్ర
టీకా తాత్పర్య సమస్యతము 0-12-0
6. సంస్కృతభారతిము:—ఆంధ్రాక్షరములు
18 పోయములు, నిర్దుష్టమైన ప్రతి 18-0-0
నిత్య కర్మాప్తకాది సత్కరంధములు, తొట్టితేద్యగంధ
ములు, ఆ శంకరాచార్య గాయత్రీ మున్నగు పటములు
మా దగ్గర లభియను.

నియంత్రణ:—మానేజరు స్వధర్మప్రకాశిని,
గుంటూరు, అని వ్రాసేది.

గ్యాలిన్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని బాగుచేయు
టకు తరఫీయను నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడు
పవో యేయేభాగములు యేయేపనులుచేయువో అవి ఇది
శాలయనపును స్వల్పముగానేయు రిపేరులను యాచుంకముల
లై అభ్యాసపూర్వకముగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్
దొంగల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించ
వర్న మెంటువారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించి పంపబడును,
యందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి కాములు జూలై వెల 15 రేడి నుండి ప్రారంభమగును
క్లాసులో చేరదలచిన విద్యార్థులు జూన్ 31 వ తేదీన గాని
అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును. పాఠ
శాల విద్యార్థులు కోరినచో నిగమించుటకు కాకానంగవచ్చును.
ఈ క్రొత్త పద్ధతినాయవారికి వ్రాసికోవచ్చు.

(41) గ్యాలిన్ లండన్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

కావ.లె.ను

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతి ముఖ్యకట్టణము
నందును ఆంధ్రకృత్రికకు క్రొత్త చందాదార్లను
కుదుర్చు గలిగిన యేజంట్లు కావలయును.

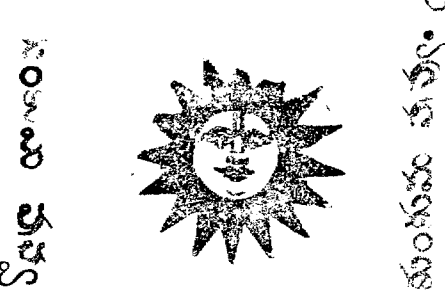
ఆంధ్రకృత్రికా కార్యాలయము,
పోస్టుబాక్సు 212 మదరాసు
అని వ్రాసి తెలిసికొనవలెను.

వ్యవస్థాపకుడు.

విన్నపము.

ఆంధ్రకృత్రిక వక్షి మున మూలకతినిధి మ|| రా||
శ్రీ, కై.పా శేషాద్రిశర్మగారు దత్తనండలములలో
సంచారము చేయుచున్నారు గాన వారిని అడగించి
కృత్రికకు తగు హత్వాహము చేయ, దత్తనండల
వాసులు ప్రార్థితులు.
మేనేజరు
ఆంధ్రకృత్రిక.

కుంకుమపువ్వు

వ్యచ్చమును నిర్మలము నకు తింటునుపుచ్చ
నూవద్ద దొరకును. కొనునాడు సూర్యమూ
ర్తును గమనింపుడు. కరస్పాండెన్సు మొదలగునవి
ఇంగ్లీషుం వ్రాయవలయును:—

ఎన్. నారాయణ అండు కంపెనీ,
(53) 21, హమ్మంపిడి, బొంబాయి.

శారదాంబ

శ్రీధర్మబోధినియను నాటకము

శ్రీనివాస రాఘవాచార్య ప్రణీతము.
సంఘము రాచారసంస్కరణమునకు మార్గ
మిందు జూపబడినది. అందఱును జదివి తీర
వలయును.

8 అణాలు వెలగలది 4 అణాలకు పంపబడును
పోస్ట్ పేజీ ప్రత్యేకము.

చిరునామా:—
ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము,
7, తింబుశ్చేప్పిడి,
మదరాసు.

చుండుకు నూనె

వెల సీసా 1-కి 0-6-0.

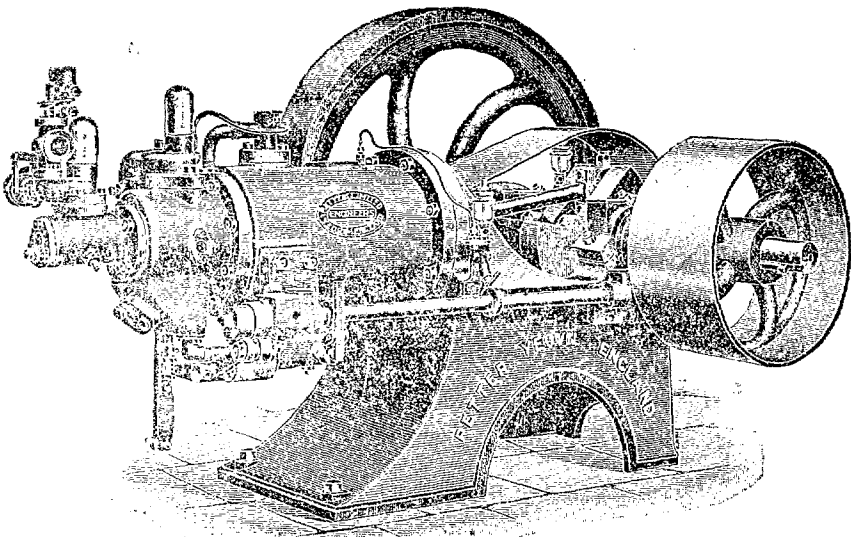
ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జిల
గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి నూనును. దీనివలన
వెంట్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ తెరుగ గలవు.

కలరామాత్రలు

కలరా ప్లేగువలెనే ఒకవిధమైన అంటుబాధ్యము.
ఇది గాలియందు నీటియందు పరమాణువువైన విష
పురుగులు చేరుటవలన గలుగును ఈ పురుగులు
శరీరములో తేరి రక్తమును జెరుపును. ఈకలరా
మాత్రలు లోపల ఇమిడి వెంటనే విషపురుగుల
జంప్రపారంభించి, వాంతిభేదుల తగ్గించి, మూత్రము
వెడలించి నాడికి పుష్టికలుగజేయును వెల 0-6-0
అమృతాంజనము డిపో, 7, తింబుశ్చేప్పిడి నడరాగు.

పెట్రో వేటెంటు ఆయిల్ ఇంజనులు.

మొదటను యంత్రములు - చక్కని పరిశుభ్రము - స్థూలనిర్మాణమును, నిరాటంకమును ముచ్చటైన సడకయు ఈయంత్రములకు గొప్ప ప్రాధాన్యతనిచ్చెను. అన్ని పరిమాణములలోని యంత్రములను అపరిష్కృతమున (Crud) తయారుచేసెను, మరియు చురుకుతోవైనను, నిరాటంకమున నూనెతోవైనను, చక్కగా నడువవచ్చును.

పెట్రో ఇంజనుల
ప్రత్యేక
ఉపయోగములు.

1. తనంతటనే తీవులేని కలకలములను గొట్టుట లదు. ప్రారంభించుట నై తీవుల అవసరములేదు.
2. తలబడినాకండనుకు రగలములనుగొట్టుటలు ఇతర యంత్రముల యందు కొన్ని వారములలో చేసి వచ్చును. ఇటు కొన్ని కత్తిరి మాలకు చేడివచ్చును.

3. ప్రేముడు ఒత్తిడిని తగ్గించుటచే, యంత్రము స్వాధీనున నుండును. 4. కత్తిరిమాలకు మిక్కిలి తక్కువ. నడుపుటకు కావలసినంతకంటె నెక్కువచును కృతగాకాలము. 5. త్వరలో నడపింపవచ్చును ఏ పరిమాణపువానినైన 6 నిమిషములలో నడపవచ్చును. 6. బలకరములయిన పరిచే ఈ భాగములను కొన్నిటిని ఎక్కువగా జతపరచి, స్థూలముగా నిర్మింపబడిన దగుటచే ఎక్కువకాలము పనిచేయును. 7. పీటకు ఇంజనుల నిరామము లేకుండ పనిచేయుటకు తగినది. 8. పనిచేయు భాగములు బహు కొద్ది చురుకుచేత నిర్మాణముననున్నవి. 9. ముఖ్యముగ పనిచేయుభాగమునకు లేక చక్రమునకు అపాయము సంభవించినప్పుడు నూనె సప్లము తనంతట ఆగిపోవును. అందువలన యంత్రము నిలుచును. కావున ముగ్ధికితముగ నుండును. అనేకపరిమాణములలో స్థావరములలో నున్నవి. పెట్రోలుగారి, ఇతర విషయములకుగారి దయచేసి మాకు వ్రాసినాడు.

బెస్టు అందుకంపెనీ, లిమిటెడ్, ఇంజనీయరింగు డిపార్టుమెంటు, మదరాసు.

కీ 2 శ్రేణులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

కత్తి 1-కి కల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము.

బాన్సువాడ్సు నెం 212, మదరాసు.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీయర్లు

288

24 జనరల్ పీటర్సోడ్లు

మోటారుగోను బోస్టు, మదరాసు

మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమును, నడుపువిధానమును, బోధనాభ్యాసముల గలపటము. ప్రత్యేక గమనిక:- బాగుమరిచి ద్వారములకు ఉపయోగపడునట్టి మోటారుజనాదికములను విర్మాణముచేయుచును. ప్రతివెలుగువలన క్లాసుప్రారంభించుచును, తియ్యలైన వైశాకరికి కేటాయించెయ్యబడును. స్వల్ప సంఖ్యయు దీక్షించుచును. ఈ కేటాయనకి ప్రాప్తికొనవలెను.

అమ్మబడును

బిట్టు బ్రయిడితో నహా నెమిమిలిటరీ జీనులు

జమీందారులకును, కలెక్టరులకును, డిప్టీ కమిషనరీలకును, ఆఫీసర్లకును,

వాడుకకు తగినది. కొన్ని మాత్రమే గలవు.

కదిసంవత్సరముల లోపు పిల్లలకుపయోగము చిన్న సింగరుపైకెలు, దీని ప్రేము 16 అంగుళములు పైపు 24 x 1 1/2 అంగుళములు, రెండు గంటలు, ఒకపంపు, బ్యాక్ సీటు వీటితో సహా గలను. కిమ్మత్తు తెలిసికొనగోరువారు:-

ఏకాంబరం అందుకో, మర్చింట్సు, అంపు కమిషన్ ఏజంటు,

18, నెకండురైజ్ బీచ్ మదరాస్.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అపరిశుభ్రపు రక్తములన జరించువాడ్యులకు కీరీతునంటి మందు. కుకపులను, మచ్చలను, గండములను తుండ్లను, పాతకొప్పలను అన్ని విధములనలన గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

28

తనావధిసారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యకర్మము అన్ని విధములైన రోగములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసవోషములను, మలబద్ధకమును కార్మికసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. శరీరాశోగములను గలగు జేయును. 16 రోజులకుర కుండుటకు 4 బోజుల బుడ్డిలలో ఆమ్మబడును.

ప్రాప్తియరు:- పి. డి. సావంత్, గళక. చననవాడి నం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

తేలుమందు:- తేలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలను. తేలుకాటు విషము ఇప్పుడు ప్రవేశించు బాధనరములవెంట పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టిన తోలును మొదగుటలుచేసిన బాధతగ్గును. వెల సీసా 1-కి 8 అ.

అమ్మతాంజంము డిపో, 6 వ నెంబురు, తంబుశెట్టి వీధి, జార్జ్ టౌన్, మదరాసు.

బంగారు పతకములను

మద్రాసులోను కలకత్తాలోను ఆయుర్వేదీ యావధ ప్రదర్శనములయందు నిచ్చిరి.

జాండూ ఫార్మ్యూటికల్

వర్కుస్

లేహములు, బిల్లులు, మాత్రలు మొదలగునవి యన్నియు శాస్త్రోక్త క్రమకారమున సిద్ధపడుచుదురు. వెలపట్టికకై వ్రాయుడు. ఒకసారి చూచిన సంగతి తెలియును.

వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయ భాషలోనే జరుపవలయును.

చెన్నపురిలోను చెన్నపురి రాజధానిలోను ఏజెంట్లు కావలయును

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Aurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

188 మంచి ధాతువునై మందులతోట

ఇంక చీటిలో తెలియవచ్చురా?

మదనమంజరిమాత్రము. 40మాత్రముల దెచ్చి క్రయముకు 1.50 నుప్రసీద్ధముగా నుండునపుడు ఇంతిశ్రమమును ఏలక అనభవించుచున్నారా? ఈమాత్రము బాల్యముందు చేడునడక వడికచేత తేప్పించుకొన్న యెట్టి అసాధ్యమైన ఇంధియన్ సారము, సపుంసకత్వము, బలహీనము, రక్తకోషము, అజీర్ణము, మలబంధము మొదలగు అనేక వ్యాధులను విద్యుత్ ప్రవృత్తిగల సమిమముల పోగొట్టును, గాజెత్తవ్య శాస్త్రాభ్యాసిత కేకరీ, 20, చీవానాబనగోడ్లు మద్రాసు.

“అనంద” గ్రంథముల, తృతీయకుసుము.

శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతము వచనము.

ఎట:- “భారతం శ్రీమో మో కదః” అన్నట్లు ఇదియే వేదమునకు జగదగ్రతము. వేదమాత్రమే కాక. వేద వేదాంతములకంటె సభి: మైనది. ఇది యొంటిసారము; సకలశాస్త్ర సర్వస్వము. రాజోత్తముల యుద్ధాత్మచరిత్రములును, మహాద్గుల మహాత్మ్య విశేషములును, కృష్ణుని పరమసౌభ్యవైభవములను విందుగలవు. ఇంతే గాక యందు నిర్వాణోపద్యములునా, ప్రకృతి నిర్మితిసర్వములునా, స్వామిభక్త్యభ్యుదయమునా ఆకర్షణములునా అన్నియు విందుగలవు. సాంఖ్యము యోగము వ్యాసము మొదలగు సమస్త దర్శనములను గలవు. సమస్త పురుషార్థముల కర్మరూపములను దత్తేశ్వరధనములను గలవు. ఇందలి యవాంతరకథల ఇన్నియును చెప్పవలసికాదు. పటముల చేర్చింపబడి యున్నవి.

కాశ్యపపు చందాదారులకు తిహాఖ్యము సహా వెల	
మొదటిసంపుట	ఆదికర్వము 1-4-0
రెండవసంపుట	" 1-4-0
మూడవసంపుట	" సంపూర్ణము 1-8-0
నాలుగవసంపుట	సభాత్వము 1-8-0
అయిదవ సంపుట	శాంతి రక్తము క్రథమభాగం 1-4-0

ఆర్. వెంకటేశ్వర అండుకో,
అనందా ముద్రాలయధికారులు, మద్రాసు

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:- గా. హరినర్సోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

శైలినులభ్యము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొనవచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి శోకములో: అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0

అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశముము లేదు.

సిద్ధమయిన సంచికలు పి. డి. గా వంపుముము

వలయువారు:- ప్రపంచచరిత్ర కార్యాలయము,

(27) 145, కాంపిడి, మదరాసు ఆని వ్రాయుడు